

Informatieblad van de Rederscentrale

Rederscentrale:
H. Baelskaai 20, bus 0.2
8400 Oostende
Tel. 059 32 35 03
Fax 059 32 28 40
E-mail: rederscentrale@online.be

Verantwoordelijke uitgever:
Rederscentrale - Emiel Brouckaert (EB)

Medewerkers:
Sander Meyns (SM)
Céline Van den bosch (CV)
Marc Vieren (MV)
Jasmine Vlietinck (JV)

Iedere auteur behoudt de verantwoordelijkheid over de inhoud van zijn/haar bijdrage.

COLOFON

Wenst u ook te adverteren in ons blad? Neem vrijblijvend contact met ons op via bovenstaande gegevens.

AUGUSTUS 2017

INHOUD

Teruggooidiscussies gaan verder	3
Raadpleging vangstmogelijkheden 2018	5
Brexit Update	9
Het Belgisch quotabeleid onder de loep	11
Aandachtspunten van de Rederscentrale	13
Aanvoer Sint-Jakobsschelpen Vllefg	14
Aanvullende quotamaatregelen	14
Update Garnalenvergunning en Black Box Nederlandse Natura 2000-gebieden	15
Aanvoer & besomming	15
Quotaruilen	15
Stand der vangsten	16
De Bewuste Visweek vs duurzaam gevangen Vlaamse vis	18
Productie- en Marketingplan 2017	19
Administratieve verplichtingen bemanningsleden	21
Ruimtelijke ordening op zee	22
ICES Visserijoverzichten	24
Dienst Zeevisserij verhuist op 1 oktober 2017	25
Marktsituatie	27
Vergelijkende zeevisserijstatistiek	30
Lijst der adverteerders	32

TRANSPORT & LOGISTIC SOLUTIONS

De Meer 10 • 8321 MT Urk - Nederland

Tel.: +31 (0)527 690943 • Mobiel: +31 (0)6 33317293 • Fax: +31 (0)527 690968

E-mail: planning@vebatrans.nl • www.vebatrans.nl

"Where will our knowledge take you?"

Naval architects, technical,
nautical and cargo surveyors
and consultants for marine,
shore based industry and transport

Kapelsesteenweg 286
2930 Brasschaat, Belgium
Tel.: +32 (0)3 664 02 79
Fax: +32 (0)3 605 19 63
antwerp@bmtsurveys.com
www.bmtsurveys.com

We keep you fishing

Bruinisse (NL)
Stellendam (NL)
Kilmore Quay (IRL)

PADMOS

Officieel Dealer
Mitsubishi Dieselmotoren

Bezoek/correspondentieadres: Deltahaven 18, Postbus 23, 3250 AA Stellendam (NL)
☎ +31 (0)187 49 80 20 @ info@padmos.nl www.padmos.nl

Teruggooidiscussies gaan verder

Nadat de EU-lidstaten eind mei hun gemeenschappelijke aanbevelingen voor de verdere invoering van de aanlandingsverplichting op 1 januari 2018 hebben overhandigd aan de Europese Commissie, wordt volop gefocust op de zogenaamde Big Bang. Dit is wat staat te gebeuren volgens de regelgeving in het Gemeenschappelijke Visserijbeleid (GVB) wanneer op 1 januari 2019 alle vissoorten onder een vangstbeperking zullen onderworpen zijn aan die aanlandplicht.

Noordwestelijke Wateren (NWW)

Onder de aandachtspunten in de vorige editie van dit informatieblad (juli 2017) werd verwezen naar de zogenaamde Choke Mitigation Tool. Dit is een rapport dat aangeeft in welke mate een Choke- of knelpuntsituatie kan vermeden worden. Ter herinnering, een Choke Risk betekent dat visserijen vroegtijdig kunnen stilgelegd worden, wanneer een visquotum van een soort onder aanlandplicht in een bepaald gebied volledig is opgevisd. Die vissoort wordt een knelpuntsoort of Choke Species genoemd.

De NWW lidstatengroep en de adviesraad (NWWAC) hebben een draft Choke Mitigation Tool uitgewerkt voor de Keltische Zee. Voor alle soorten die op 1 januari 2019 onder de aanlandingsplicht vallen, is geanalyseerd waar de knelpunttrisico's liggen en welke maatregelen - vooreerst de wettelijk mogelijke en in tweede instantie diegene waarvoor bepaalde regels moeten aangepast worden - een oplossing zouden kunnen bieden. De conclusies zijn dat er voor vijf TAC's een hoog risico is dat de huidige maatregelen geen oplossing zullen bieden voor het knelpunttrisico, voor zes TAC's een gemiddeld risico en slechts voor twee TAC's weinig tot geen risico. Nog heel wat werk aan de winkel dus.

In september plannen de NWW lidstatengroep en de NWWAC om deze analyse ook uit te voeren voor de gebieden ten westen van Schotland, de Ierse Zee en het Engels Kanaal. Er is aan de andere AC's gevraagd om een initiatief te nemen om deze analyse ook uit te voeren voor de regio's en/of visserijen die onder hun toepassingsgebied vallen, zodat zo veel mogelijk kan aangetoond worden dat er voor veel soorten nog geen oplossingen zijn om onnodige stillegging van visserijen te vermijden.

Verenigd Koninkrijk (VK)

De NWWAC heeft de Choke Mitigation Tool ook voorgesteld op de Discard Action Group, een discussieforum over de aanlandingsverplichting in het VK. Dit initiatief dateert al van voor het Brexit referendum. Op de bijeenkomst op 18 juli waren de meeste VK stakeholders vertegenwoordigd (visserij, milieuorganisaties, overheden, wetenschappers, handelaars, supermarkten, ...) en ook enkele buitenlandse contacten die de aanlandplichtproblematiek van dichtbij opvolgen, zoals de Rederscentrale, waren uitgenodigd.

VisNed was er ook bij om een presentatie te geven over de lopende projecten rond de aanpak van de aanlandplicht in Nederland. Andere discussiepunten waren de visies in de verdere keten, waarbij een vertegenwoordiger van de Britse Retail (supermarkten) vooral de vrees uitsprak dat de regels niet zouden worden nageleefd, zodat duurzaamheids certificering in het gedrang zou komen.

Andere onderwerpen waren van visserij-technische (vermijding van ongewenste vangsten en selectiviteit) en economische aard (impact/gevolgen van de aanlandplicht) en er was ook een presentatie over hoe een teruggooiverbod er na de Brexit zou kunnen uitzien. Daarbij viel op dat de visie van de Europese visserijsector over de aanpak van de teruggooi werd overgenomen. Er wordt dus gehoopt dat de Britse politiek wel zal luisteren, in tegenstelling tot de Europese politiek. De aanlandplicht is één van de onderdelen van het GVB waardoor de Britse vissers massaal voor de Brexit hebben gestemd, goed en wel beseffend dat Britse opiniemakers een grote rol hebben gespeeld in het bekomen van politieke steun in de EU voor artikel 15 van het GVB, de aanlandplicht.

Area 7.fg - Sole - All Gears		This stock is already under the LO for certain fisheries.					
Member States		Belgium	France	Ireland	The Netherlands	UK	Spain
Union TAC for 2015 (t)	851						
Union TAC + full uplift 2% (ICES discard rate 2015)	868						
baseline	Initial quota share 2015 (%)	62,51	6,23	3,17	0	28,08	0
potential amendments	Initial quota 2015 (t)	532	53	27	0	239	0
	Quota after swap (t)	693	38	27	0	118	0
STECF data	Quota 2015 + uplift 2015 (t)	543	54	28	0	244	0
	Reported landings 2015 (t)	674	28	27	0	105	0
	Reported discards 2015 (t)	39	41	7	0	9	0
	Discard rates 2015 (%)	5%	59%	21%		8%	
	Total catch 2015 (t)	930	713	69	34	0	114
effect swaps 2015	Landing STECF / Initial quota	1,27	0,53	1,00		0,44	
	Landing STECF / Quota after swap	0,97	0,74	1,00		0,89	
	Catches STECF / Initial quota share	1,34	1,30	1,26		0,48	
	Catches STECF / Quota after swap	1,03	1,82	1,26		0,96	
	Estimated Surplus/Deficit by Member State	1,31	1,28	1,23		0,47	
	Estimated Surplus/Deficit by Member State (t)	-170	-15	-6	0	130	0
	Choke Category 2 (Regional) or 3 (Biological)?	TARGET	BYCATCH	BYCATCH	NA	BOTH	NA
	Indicate:	3	34% - TR1	54% - TR1		79% - TR2	
- Mainly target, by-catch fisheries or both			40% - TR2		11% - TR1		
- Main sources of unwanted catches							
Mitigation actions:							

Extract uit de draft Choke Mitigation Tool - Basisgegevens voor tong Vilfg

Stedelijke vismijn NIEUWPOORT

Dag van de Garnaal

Zaterdag 30 september 2017 - van 9.30 u. tot 12 u.

- N116 Nostalgie: aanmeren, garnalen koken aan boord, proeven
 - Workshops voor groot en klein i.s.m. Navigo
 - Garnaalpelwedstrijd
 - Garnaalproevertjes met Rodenbach
 - Garnaallunch vanaf 12.30 u. - € 35 p.p.
- Vooraf inschrijven verplicht: T 058 23 33 64
Locatie: zaal Iseland, bovenzaal stedelijke vismijn

Oesterbeurs

Weekend van 20, 21 en 22 oktober 2017

Meer info: Stedelijke vismijn Nieuwpoort
vismijn@nieuwpoort.be - www.nieuwpoort.be
T 058 22 49 70 - F 058 23 67 20

VVC
EQUIPMENT
INDUSTRIE • BOUW • OFFSHORE • SCHEEPVAART

Kotterstraat 99
8380 Zeebrugge
+32 50 55 12 04

Hendrik Baelskaai 47
8400 Oostende
+32 59 32 12 10

www.vvcequipment.be

info@vvcequipment.be

Al sinds 20 jaar is VVC Equipment, een vooraanstaande leverancier van materialen voor de bouw, industrie, offshore, yachting en professionele visserij, waaronder staalkabels, touwen, verven, smeermiddelen, (plaatsing van) netten, (bedrukking van) kledij & veiligheidskledij. Spring gerust eens binnen !

Onze Britse collega's grijpen nu dus terug naar wat we samen als een meer realistische aanpak van de teruggooiproblematiek zagen en doen al voorstellen voor hun eigen VK visserijbeleid, wanneer dat er komt. De Rederscentrale vindt dat het doel om vissers aan te moedigen en te belonen om ongewenste bijvangst te minimaliseren en te vermijden, waar mogelijk, niet als een idee van na de Brexit mag worden aanzien, maar ook aandacht moet blijven krijgen in de EU.

Vlaanderen

Een forum in Vlaanderen waar het onderwerp aanlandplicht onder verschillende visserijstakeholders aan bod komt, is de Technische Werkcommissie Visserij (TWV) van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV). Dit leidde tot een advies aan de bevoegde minister (Joke Schauvliege) dat gepubliceerd werd op 22 mei. Op een zitting van de landbouw- en visserijcommissie in het Vlaams parlement werden hierover vragen aan de minister gesteld.

Bij het nalezen van het verslag van de betreffende zitting komt de Rederscentrale tot de conclusie dat ook op Vlaams politiek gebied de problematiek voor een volledige invoering van de aanlandplicht op 1 januari 2019 erkend wordt,

maar dat men er nog niet aan toe is om politieke/wetgevende oplossingen te zoeken waar de bestaande mogelijkheden niet zouden volstaan.

Noordzee

De aanpak van de Choke risico's blijft dus een werkpunt op alle gebied. Buiten de hierboven reeds aangehaalde fora is de Rederscentrale ook actief in de Noordzee AC (NZAC) focusgroep rond de aanlandplicht. Daar zijn sinds de maand mei pogingen aan de gang om tot een advies te komen over een visserijbeheer met een aanlandingsverplichting vanaf 1 januari 2019. Het blijft een uitdaging om tussen visserijvertegenwoordigers en andere belangengroepen hierrond een consensus te bereiken.

Na vier vergaderingen, waarvan de laatste op 14 augustus, moet het nog altijd duidelijk worden welke toegevoegde waarde er kan geleverd worden door een nieuwe lijst op te maken van mogelijke maatregelen voor het vermijden van Chokes. Met een volgende focusgroep op 1 september wordt ook dit onderdeel van de zoektocht naar een haalbare aanpak van de teruggooiproblematiek vervolgd.

EB ■

Raadpleging vangstmogelijkheden 2018

De ICES vangstadvisies voor 2018 zijn al even bekend. Ondanks de gezonde status van de Noordzeebestanden, is de meest opvallende constatacie dat voor de schol- en tongbestanden in de Noordzee quotadalingen van respectievelijk 35 en 7 procent worden geadviseerd. Daarop aansluitend kwam de Europese Commissie een paar weken geleden op de proppen met een nota waarin heel wat duurzaam beheerde visbestanden uit de Noordzee op een zeer positieve manier belicht worden. Deze nota geeft een duidelijk beeld wat de Europese Commissie de komende jaren nog wil bereiken via de uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

Mededeling van de Europese Commissie

Op 5 juli 2017 werd door de Europese Commissie een mededeling gepubliceerd die een overzicht geeft van de stand van zaken van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Hierin wordt verslag uitgebracht over de vorderingen die zijn gemaakt bij de totstandbrenging van duurzame visserij, en vooral bij het garanderen dat de levende mariene biologische hulpbronnen zo worden geëxploiteerd dat de populaties van de gevangen soorten worden hersteld en in stand worden gehouden boven een peil dat de maximale duurzame opbrengst kan opleveren, hetgeen tevens zal bijdragen tot het bereiken van een goede milieutoestand in de Europese zeeën tegen 2020. In deze mededeling wordt gekeken naar wijzigingen in de toestand van de visbestanden, de toestand van de vissersvloot van de EU en de geleidelijke invoering van de aanlandingsverplichting. Voorts wordt hierin uiteengezet op welke beginselen de Commissie haar voorstellen voor de vangstmogelijkheden voor 2018 baseert. De lidstaten, de adviesraden, andere belanghebbenden en het publiek

worden uitgenodigd suggesties over deze beleidsoriëntaties aan te reiken.

Vorderingen bij bereiken van MSY

De wijziging in de toestand van de visbestanden wordt gedetailleerd toegelicht en kan als zeer positief beschouwd worden. De vooruitgang op weg naar het bevissen van de bestanden op niveaus die stroken met F_{MSY} (Maximaal Duurzame Opbrengst), heeft zich doorgezet. In alle gebieden waarvoor TAC's zijn vastgesteld, is het percentage bevissing boven het F_{MSY} -niveau aanzienlijk gedaald. In 2015 lag de verhouding tussen bevissing en F_{MSY} op 99% (vergeleken met 158% in 2003 en 129% in 2008). In het algemeen is de overbevissing fors afgenomen in alle gebieden, met uitzondering van de Middellandse Zee en de Zwarte Zee, waar geen Belgische visserijactiviteiten plaatsvinden.

De bestanden in de Noordzee blijven verbeteren: 59% van de aanlandingen is afkomstig uit duurzaam beheerde bestanden. In overeenstemming met MSY is de TAC voor

Machinefabriek Kramer BV

Oostzeedijk 4a
4486 PN Colijnsplaat
Tel. +31 (0)113 693010
info@kramermachines.nl
www.kramermachines.nl

AUTOMATISCHE HOOFDETEL VOOR GARNALEN

AKK300 COMPACT

MOSSELEN OESTERS MESHEFTEN VIS GARNALEN NOTEN THEE ZADEN

MARITIEME IT OPLOSSINGEN
VSAT – 4G – WIFI en meer

Oceansat BV
P.O. Box 33
4255 ZG Nieuwendijk
Nederland

T +31 (0)183 401025
M + 31 (0)6 20007158

www.oceansat.com

Wegen op zee

CE-gekeurd

Netcontrole

NIEUW!

Pulsvissen

MARELEC
Food Technologies
Redanweg 15
8620 Nieuwpoort, België
T +32 58 222 111
F +32 58 239 280
sales@marelec.com

marelec
IN BALANCE WITH YOUR NEEDS

www.marelec.com

tong met 21% verhoogd; voor langoustines is de TAC gestegen met 46%. Zwarte koolvis wordt bevestigd op niveau onder F_{MSY} ; de TAC hiervoor is 53% hoger. Overeenkomstig het F_{MSY} -advies is de TAC voor schelvis verlaagd met 45%. Toch wordt ervan uitgegaan dat het bestand zal toenemen, dankzij een betere rekrutering in de afgelopen jaren. Zowel kabeljauw als wijting worden nog steeds bevestigd op niveaus die iets boven F_{MSY} liggen, maar zij bevinden zich op niveaus die in overeenstemming zijn met MSY. Schol en tong worden bevestigd op niveaus die lager zijn dan F_{MSY} .

In de noordwestelijke wateren blijft het noordelijke heekbestand toenemen en is de TAC overeenkomstig F_{MSY} met 10% verhoogd. Dit bestand strekt zich nu verder uit in de Noordzee. De TAC voor langoustines in gebied VII is toegenomen met 9%. De TAC voor tong in het oostelijke deel van het Engels Kanaal is met 16% gedaald overeenkomstig de door de sector ingestelde en door STECF (Wetenschappelijk, Technische en Economisch Comité voor de Visserij) goedgekeurde beheeraanpak. Voor deze visserij zijn aanvullende instandhoudingsmaatregelen vastgesteld.

De visserijsterfte voor kabeljauw ligt beduidend boven F_{MSY} . Wijting wordt nu bevestigd op een niveau dat aanzienlijk lager is dan F_{MSY} , maar er zijn nog geen tekenen van herstel. 37% van de uit de Keltische Zee aangelande vis valt binnen duurzame grenzen.

In de Iberische Zee en de Golf van Biskaje zijn 68% van alle aanlandingen afkomstig uit duurzaam beheerde bestanden. Overeenkomstig het F_{MSY} -advies is de TAC voor zee-duivel met 54% verhoogd. Sinds enkele jaren geldt voor tong in de Golf van Biskaje een door de sector ingestelde beheeraanpak, die het STECF als duurzaam beschouwt. Dankzij dit initiatief van de sector blijft de TAC voor 2017 ongewijzigd.

Economische prestaties van de Europese vissersvloot

Het meest recente economisch jaarverslag van het STECF bevestigt dat de economische prestaties van de EU-vloot de afgelopen jaren aanzienlijk zijn verbeterd. Gegevens over 2015 wijzen op een aanhoudende verbetering en de economische vooruitzichten blijven optimistisch. De bruto toegevoegde waarde van de EU-vloot, d.i. de bijdrage van de visvangstsector aan de economie door lonen en brutowinst, beliep 3,7 miljard EUR in 2014. Dit is een forse stijging ten opzichte van eerdere jaren. De gemiddelde lonen in de EU-vloot zijn de voorbije jaren ook toegenomen, terwijl de totale werkgelegenheid blijft teruglopen.

Maatgevend voor de kosten zijn zowel de betrekkelijk lage brandstofprijzen als een neerwaartse trend in het brandstofverbruik en de brandstofintensiteit, aangezien talrijke EU-vloten nu efficiënter werken. Ondanks deze algehele economische vooruitgang variëren de prestaties aanzienlijk tussen de regio's, de lidstaten en de visserijen. Opvallend is dat de lidstaten van de Noordzee en het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan doorgaans beter presteren dan die van de Middellandse Zee en de Zwarte Zee. Recente studies en wetenschappelijke publicaties wijzen erop dat de economische prestaties nog zouden kun-

nen verbeteren als de biomassa van alle bevestigde bestanden zou worden hersteld tot op MSY-niveau.

Aanlandingsverplichting en link met TAC-voorstellen

Als er wordt gekeken naar het aandeel demersale vis dat onder de aanlandingsverplichting valt, liggen de cijfers op 28% in de Noordzee, 46% in de noordwestelijke wateren en 27% in de zuidwestelijke wateren. Terwijl bij de uitvoering van de aanlandingsverplichting aanzienlijke vooruitgang is geboekt voor de demersale visserij in de noordwestelijke wateren, is voor de demersale visserij in de Noordzee en in de zuidwestelijke wateren een meer gecoördineerde inspanning vereist.

De meeste vangsten uit kleine pelagische visserijen vallen onder de aanlandingsverplichting, maar om de aanlandingsverplichting uiterlijk in 2019 ook in de demersale visserij beter ingang te doen vinden, zijn verdere inspanningen nodig. De Commissie moet in een jaarverslag specifieke informatie verstrekken over de uitvoering van de aanlandingsverplichting. In het algemeen wijzen de verslagen van de lidstaten op een aantal uitdagingen die gezamenlijke inspanningen van de sector en de overheden vereisen. De Commissie blijft zich ervoor inzetten om met de lidstaten en de sector te bespreken hoe de beschikbare middelen kunnen worden aangewend om verstikkingseffecten te verzachten en om kwesties betreffende het op de markt brengen van ondermaatse vangsten aan te pakken. De sector en de lidstaten zouden volgens de Commissie nog meer inspanningen moeten leveren om de terugkooigegevens te verbeteren opdat het praktische effect van de aanlandingsverplichting kan worden beoordeeld, en om de nodige controle- en handhavinginstrumenten in te voeren.

Volgens de GVB-voorschriften moeten de vangstmogelijkheden voor bestanden die onder de aanlandingsverplichting vallen, aan de hand van wetenschappelijk advies worden vastgesteld op basis van de vangsten en niet de aanlandingen. TAC-aanpassingen maken deel uit van het hele pakket maatregelen waarmee uitvoering wordt gegeven aan de aanlandingsverplichting. Zij mogen de F_{MSY} -doelstelling niet in gevaar brengen, noch de visserijsterfte verhogen. De Commissie overweegt om, net zoals zij dat voor 2017 heeft gedaan, de TAC's aan te passen voor bestanden die vanaf 2018 onder de aanlandingsverplichting vallen. Wanneer er geen gevalideerde of volledige terugkooigegevens beschikbaar zijn, is de Commissie van plan om, voor zover die methode aanvaardbaar blijkt te zijn, voor de berekening van de TAC-aanpassingen gegevens te extrapoleren op basis van het advies van het STECF. Voor bestanden of vangsten waarvoor de aanlandingsverplichting in 2019 van kracht wordt, hoeven de TAC's in 2018 niet te worden aangepast. Voor bestanden die gezamenlijk met internationale partners (niet-EU-landen) worden beheerd, zullen de TAC-aanpassingen eerst met die partners worden besproken.

Na een positieve wetenschappelijke beoordeling door ICES heeft de Raad, op basis van een voorstel van de Commissie, besloten de TAC voor schar en bot in de Noordzee

VANQUATHEM-LOMBAERTS-EGGERMONT

ADVOCATENASSOCIATIE

Georges VANQUATHEM
Jean-Luc LOMBAERTS
Marijke EGGERMONT

Invalidenlaan 14
8301 KNOKE-HEIST
Tel. 050/51 43 43
Fax 050/51 03 06
G.S.M. 0475/68 00 69
E-mail info@vanquathemenpartners.be
BTW BE 0502.301.830

Visserijreglementering
Maritiem recht
Handels- en vennootschapsrecht
Faillissementsrecht
Bouwrecht en contracten
Huurrecht: handel en privaat
Verkeersrecht
Invorderingen
Familierecht

**Alle industriële en
scheepsherstellingen
mekaniek en plaatwerk**

bvba BEMA

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende
T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55
GSM Johan: 0477 31 54 15
GSM Ludo: 0477 33 54 35

BRANDSTOFFEN

VAN EYGEN b.v.b.a

Johan Vermander

***Mazout
Petroleum
Oliën***

Brugsesteenweg 101
8433 Middelkerke - Mannekensvere
info@brandstoffenvaneygen.be
tel. 058 23 36 72
fax 058 23 10 68

begin 2017 te schrappen. Een groot aantal belanghebbenden was ingenomen met deze maatregel, die de uitvoering van de aanlandingsverplichting vergemakkelijkt. Dit indachtig is de Commissie bereid om besprekingen te voeren over het schrappen van andere TAC's in de toekomst, voor zover er geen risico is voor de instandhouding van het bestand en ICES ermee kan instemmen.

Conclusies en openbare raadpleging over deze mededeling

De Commissie zal blijven streven naar de volledige uitvoering van het GVB en zal vangstmogelijkheden voor 2018 voorstellen die stroken met de MSY-streefwaarden van het GVB. De economische prestaties van vele vloten blijven verbeteren en er is goede vooruitgang geboekt in de richting van een betere afstemming van de vangstcapaciteit op de vangstmogelijkheden. Wat de exploitatie van de bestanden betreft, zijn er nog steeds problemen om de MSY-streefwaarden te halen, vooral in de Middellandse Zee en

de Zwarte Zee. De EU moet meer doen op gebieden waar de vooruitgang traag verloopt. Regionale samenwerking – in nauw overleg met alle betrokken belanghebbenden, zoals vastgelegd in het GVB – zal daarbij een sleutelrol spelen.

De Europese Commissie geeft alle Europeanen de kans om hun mening te geven over de wijze waarop in het nieuwe Gemeenschappelijke Visserijbeleid de toegestane visserij-inspanning en vangstquota worden vastgesteld op basis van wetenschappelijk adviezen. Respondenten kunnen hun reacties bezorgen via het volgende e-mailadres: mare-consultation-fishing-opportunities@ec.europa.eu. Deze nota werd voorgelegd aan alle leden van de Quota-commissie en uiteindelijk werd beslist om niet te reageren op deze consultatie, maar zoals gewoonlijk zal via de Europese Associatie van Productenorganisaties (EAP) gereageerd worden op de voorstellen van de Europese Commissie.

SM ■

Brexit Update

Verschillende visserijvertegenwoordigingen uit EU lidstaten, waaronder de Rederscentrale, maken zich zorgen over wat de gevolgen kunnen zijn van de Brexit. De Rederscentrale blijft alle ontwikkelingen omtrent de Brexit nauw opvolgen. Deze maand wordt er onder andere gerapporteerd over de publicatie van de Britse Repeal Bill, de eerste onderhandelingsronde tussen het VK en de EU en enkele standpunten aangaande toekomstige handels- en visserijovereenkomsten.

Britse Repeal Bill

Vorige maand heeft de Britse regering haar wetsvoorstel gepubliceerd waarmee Groot-Brittannië de toetreding tot de EU ongedaan wil maken. De zogenaamde Repeal Bill of de Intrekingswet moet duizenden Europese wetten en regels omzetten naar de Britse wetgeving. De wet geeft het Britse parlement, maar ook de parlementen van de autonome gebieden Schotland, Noord-Ierland en Wales het recht om Europese wetten aan te passen of te schrappen zodra de Brexit een feit is.

Om het voorstel in een wet te gieten is er wel een meerderheid nodig in het Britse parlement en daarvoor zullen de conservatieve leden van May waarschijnlijk de steun nodig hebben van de Noord-Ierse Democratic Unionist Party (DUP). Het wetsvoorstel stelt dat de bevoegdheden en verantwoordelijkheden die momenteel door de EU worden uitgeoefend, overgedragen worden naar Westminster voor een "overgangperiode" voordat ze worden gedelegeerd. Leider van de Schotse nationale partij (SNP), Nicola Sturgeon, haar Welshe collega Carwyn Jones en Labour leider Jeremy Corbyn, hebben na een meeting met Europees onderhandelaar Michel Barnier verklaard dat het wetsvoorstel nieuwe beperkingen op de Schotse en Welshe overheden legt. Bijgevolg weigeren deze partijen voor het wetsvoorstel te stemmen indien er geen aanpassingen komen.

Schots staatssecretaris David Mundell, is er dan net van overtuigd dat dit wetsvoorstel ervoor zal zorgen dat Schot-

land wél meer macht en verantwoordelijkheden zal hebben dan voorheen. Bovendien stelt hij vast dat er enkele aparte wetsvoorstellen dienen te worden opgesteld onder andere ook voor visserij, die nog voor maart 2019 als prioritair zou worden voorgelegd. Volgens hem zal die visserijwet ervoor zorgen dat het VK controle heeft over de toegang tot en beheer van hun wateren. Deze plannen worden ten stelligste verwelkomd door Bertie Armstrong, hoofd van de Schotse vissersfederatie. Volgens hem kunnen controle en beheer niet verkregen worden zonder het verwerpen van enkele elementen uit het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), met name de gemeenschappelijke toegang tot de Britse wateren en het huidige quotasysteem.

Brexit-onderhandelingen

Op maandag 17 juli vond de eerste echte onderhandelingsronde betreffende Brexit plaats. Deze eerste inhoudelijke gesprekken gaan over de kern van de 'echtscheidingsregeling': de burgerrechten, het kostenplaatje, de scheidingsprocedure en de kwestie Noord-Ierland. Een bijkomend twistpunt is het Europees Hof van Justitie. De Britse regering wil immers dat het Hof na de Brexit niets meer te zeggen heeft over de rechten van Britse burgers.

Hoe de Brexit er gaat uitzien is nog altijd heel onduidelijk. Of de deadline van maart 2019 gehaald wordt, blijft eveneens een grote vraag. Opmerkelijk is dat er meer geopteerd wordt voor een zachte Brexit waarbij afspraken gemaakt moeten worden om een soepele overgang mogelijk te maken in het geval er geen akkoord gevonden wordt binnen de beschikbare tijd.

Tot oktober zitten de Brexit-onderhandelaars elke maand samen aan tafel. Tegen dan wil Michel Barnier naar de Europese herfsttop kunnen trekken om aan de Europese leiders te melden dat de eerste onderhandelingsronde afgerond is en er gepraat kan worden over een nieuwe relatie met het VK.

Handelsakkoord en visserij

Het Britse economische blad The Economist heeft begin juli een artikel gepubliceerd waarin vastgesteld wordt dat het aangaan van een nieuwe overeenkomst tussen Britse en andere Europese vissers juridisch complex en duur zal zijn. In het totaal wordt ongeveer 2/3e van alle aangelande Britse visserijproducten geëxporteerd naar het Europese vaste land. Zonder een wederzijdse en eerlijke overeenkomst, waaronder toegang tot de Britse wateren, zouden er tarieven van gemiddeld 12% gehandhaafd worden om deze visserijproducten te mogen exporteren.

De Britse regering heeft de EU gevraagd om meteen na de Brexit een tijdelijke douane-unie met Europa in te stellen voor maximaal twee jaar. Dat zou de economische schok deels opvangen en tegelijk Groot-Brittannië in staat stellen nieuwe handelsverdragen met andere landen of handelsblokken te sluiten. Een douane-unie houdt in dat de deelnemende landen elkaar onderling geen invoerheffingen opleggen voor ingevoerde goederen en dat ze eveneens dezelfde invoertarieven handhaven tegenover niet-leden. De EU-onderhandelingsdelegatie verwierpt het Brits verzoek niet meteen, maar zal het pas in overweging nemen als er voldoende vooruitgang is op andere cruciale punten in de onderhandelingen.

Verdrag Londen 1964

Vorige maand meldde de nieuwe Britse staatssecretaris van milieu, Michael Gove, dat het VK uit het Verdrag van Londen van 1964 zal stappen om zo weer de volle controle over de Britse wateren in handen te nemen. Geen enkele

buitenlandse vissersvaartuig zou volgens hem mogen vissen binnen de 6 tot 12-mijlszone en Groot-Brittannië moet opnieuw een onafhankelijke kuststaat worden.

Begin deze maand bevestigde Gove echter tijdens een inspectiebezoek aan Denemarken, dat sommige buitenlandse vissersvaartuigen nog steeds toegang zullen hebben tot de Britse wateren nadat de Brexit in maart 2019 een feit is. Hij stelde dat de Britse vloot niet de capaciteit heeft om alle vis in Britse wateren te vangen en te verwerken en er dus afspraken met de andere Europese landen zullen gemaakt worden betreffende toegang.

Verdrag van Londen 1964

De liberale democraten en de Schotse nationale partij beschuldigen Gove dat deze tegenstrijdige uitspraak voor grote onzekerheid bij de Britse vissers zorgt en stellen vast dat zijn beloftes om de volledige controle over de Britse visgronden terug in handen te nemen, enkel valse beloftes waren. De Britse regering moet haar positie zo snel mogelijk verduidelijken zodat de Britse visserijsector weet waar het op staat, klinkt het.

Een woordvoerder van DEFRA (Department for the Environment, Food and Rural Affairs) meldt dat het departement altijd aangegeven heeft dat andere lidstaten toegang zullen hebben tot de Britse wateren, maar dat dit voor de eerste keer in 50 jaar onder Britse controle en Britse voorwaarden zal gebeuren.

Europese visserijorganisaties, die een status quo beogen, zijn opgetogen met deze uitspraak. Toch is het standpunt van Gove opmerkelijk gezien de dreigende taal begin vorige maand. Bovendien komt deze uitspraak vroeg tijdens de Brexit-onderhandelingen die nog tot maart 2019 zullen duren.

Het Belgisch quotabeleid onder de loep

'Who gets to fish' (of in het Nederlands 'Wie mag vissen') is de titel van een recent Brits onderzoeksrapport van de New Economics Foundation. De economen Griffin Carpenter en Richard Kleinjans bespreken daarin de verdeling van de vangstrechten in de Europese Unie. De onderzoekers hebben een raamwerk opgesteld van doelstellingen en indicatoren en evalueren aan de hand daarvan de quotaverdeling in twaalf EU-landen. Uit het lijvige document van 351 pagina's worden hierna de resultaten van België samengevat.

De titel van het rapport laat al doorschemeren dat quotaverdeling een belangrijk onderwerp is waarover maatschappelijke controverse kan bestaan; want van wie is de vis die opgevist wordt eigenlijk, hoe zijn de rechten momenteel verdeeld en welke doelstellingen horen daarbij? Deze vraag is des te meer relevant omdat er een aantal ontwikkelingen in gang gezet zijn die waarschijnlijk effect zullen hebben op ons huidig quotasysteem. De invoering van de aanlandplicht vraagt wellicht om verdere aanpassingen. Daarnaast kan de Brexit ook gevolgen hebben voor de verdeling van vangstrechten in Europa.

Het rapport is ook van belang vanwege de methode. De onderzoekers hebben – veelal bij gebrek aan bestaande doelstellingen, een lijst doelstellingen ontwikkeld voor de verdeling van vangstrechten. Het is interessant om (het raamwerk van) deze doelstellingen eens tegen het licht te houden en te zien of zij bruikbaar zijn voor een bredere evaluatie van sociale, economische en institutionele aspecten van het visserijbeleid.

Doelstellingen

De auteurs van dit rapport hebben zelf twaalf fundamentele doelstellingen geformuleerd. Volgens hen zouden deze fundamentele doelstellingen aan de grondslag van ieder systeem van verdeling van vangstrechten moeten liggen. De doelstellingen zijn verdeeld over drie categorieën: 'Goed voor vissers', 'Goed voor de samenleving' en 'Goed proces'.

De lijst met doelstellingen en de methodiek erachter is niet alleen voor deze studie van belang, maar kan mogelijk veel breder worden toegepast. Momenteel wordt binnen ICES gekeken naar hoe er in het onderzoek en advies meer aandacht kan komen voor sociale, economische en organisatorische aspecten (naast biologische en ecologische). Daarvoor zijn doelstellingen van groot belang, alleen zijn die er veelal niet. Dit rapport is een mooie aanzet voor een discussie over welke doelstellingen relevant zijn, welke er ontbreken en hoe die ontwikkeld moeten worden.

Categorie	Doel	Beschrijving van het doel	Score België
Goed voor vissers	Zekerheid	Lange termijn zekerheid m.b.t. vangstrechten	Laag
	Flexibiliteit	Flexibiliteit in de verdeling van rechten	Laag
	Toegankelijkheid	Ook voor nieuw toetredende reders zijn vangstrechten beschikbaar	Laag
	Financieel gezonde sector	Bedrijven zijn financieel gezond en de bemanning wordt goed beloond	Gemengd
	Billijkheid	Vangstrechten zijn eerlijk verdeeld en er kan rekening worden gehouden met speciale behoeften van groepen	Hoog
Goed voor de samenleving	Publiek eigendom van vangstrechten	Visbestanden en vangstrechten zijn uiteindelijk publiek eigendom	Hoog
	Voldoet aan overheidsdoelstellingen	De overheid gebruikt het systeem van verdeling van vangstrechten om nationale en EU beleidsdoelen te realiseren	Eerder hoog
	Lage publieke beheerkosten	Beheerkosten worden betaald door de visserijsector	Eerder laag
	Afoming bovennormale winst	Omdat visbestanden een gemeenschappelijke hulpbron zijn, moet een deel van de winst aan de overheid ten goede komen	Laag
Goed proces	Transparantie	Het systeem van verdeling van vangstrechten en de resulterende verdeling zijn transparant	Eerder hoog
	Objectief	Vangstrechten worden volgens een systematisch proces verdeeld	Eerder hoog
	Juist niveau van betrokkenheid van stakeholders	Inclusieve stakeholder betrokkenheid en toedeling van bevoegdheden aan lokale instituties waar mogelijk	Eerder hoog

De score van het Belgische stelsel van verdeling van vangstrechten op de fundamentele doelstellingen volgens het NEF rapport

Hoe doet België het?

Volgens de New Economics Foundation (NEF) scoort België, samen met Ierland, het laagst in de beoordeling van het item 'zekerheid'. Hoewel de licenties zelf gewaarborgd zijn en vissers weten dat ze elk jaar opnieuw toewijzingen van quota zullen krijgen, worden de vangstlimieten gedurende het jaar regelmatig aangepast waardoor reders moeilijk een planning van hun visserij-activiteiten op lange termijn kunnen maken. (Nvdr: hieruit blijkt volgens de Rederscentrale medewerkers dat de NEF het Belgisch systeem niet helemaal begrepen heeft). Daarnaast doen er zich, in vergelijking met andere landen, een relatief groot aantal quotasluitingen voor.

België scoort ook laag op 'flexibiliteit'. De quota-opname van de Belgische vloot is laag in vergelijking met andere lidstaten die dezelfde quotahoeveelheden hanteren. Sommige vaartuigen beschikken niet over de gewenste hoeveelheid van een bepaald quotum, terwijl andere reders dit quotum niet volledig opgebruiken. Volgens deze redenering hadden de overblijvende rechten immers geruild kunnen worden met vissers die ze wel nodig hadden (of met het buitenland geruild kunnen worden) voor vangstrechten voor andere soorten. Dit probleem is te wijten aan het feit dat België de overdracht, leasing of omruiling van quota niet toestaat, waardoor een gebrek aan flexibiliteit in de verdeling van de rechten ontstaat. Ook worden er in België (procentueel) de meeste incidenten van vermoedelijke quota-inbreuken gerapporteerd. Nog duidelijk veel werk aan de winkel om meer flexibiliteitsmogelijkheden in het Belgisch quotasysteem in te bouwen. (Nvdr: ook over dit punt plant de Rederscentrale te onderzoeken op welke basis deze conclusie werd gemaakt).

De 'toegankelijkheid' van de visserij voor nieuwe toetreders wordt ook als zwak beoordeeld. Vanwege de hoge prijzen voor de aankoop of nieuwbouw van een vissersvaartuig is het moeilijk voor jonge vissers om een rederij op te starten. Er zijn geen quota gereserveerd voor jonge toetredende reders zoals in sommige andere landen (bijvoorbeeld Denemarken). En in tegenstelling tot Nederland, zijn er volgens de NEF ook geen subsidies beschikbaar voor jonge starters. België springt er ver bovenuit als we de verloning van de bemanning onder de loep nemen. Dit heeft onder andere te maken met het bestaan van het gewaarborgd minimumdagloon, een maatregel die in vele landen nog onbekend is. De winstgevendheid wordt als relatief laag beoordeeld (Nvdr: in het rapport zijn gegevens van 2008-2014 gebruikt). Toch wordt de financiële gezondheid van de sector als 'gemengd' beoordeeld, omdat de verschillen per vaartuig erg variabel kunnen zijn.

Het Belgische systeem scoort volgens de auteurs hoog op het criterium 'billijkheid'. Alle vaartuigen binnen hetzelfde vlootsegment ontvangen gelijke quota-toewijzingen, voor sommige bestanden echter wel aangepast op basis van het motorvermogen van het vaartuig. Dit is een zeer eerlijke vorm van toewijzing, aangezien de toegang niet afhankelijk is van een track record of de mogelijkheid om quota te kopen. Het betekent ook dat alle vaartuigen worden voorzien van minimale toewijzingen.

België scoort ook hoog op het criterium dat vangstrechten publiek eigendom moeten blijven omdat visbestanden een gemeenschappelijke hulpbron zijn. Zo worden toewijzingen gedaan door ministeriële besluiten en wordt het Belgisch quotabeleid door de onderzoekers als een 'collectief gebruikssysteem' omschreven. Er kan ook gesteld worden dat

België voor het voldoen aan zowel Europese als nationale doelstellingen een meer dan gemiddelde score verdient.

Volgens het criterium 'lage publieke beheerkosten' zou het redelijk zijn als de sector de kosten van het beheer betaalt. Hoewel de kosten van het visserijbeheer door de overheid relatief laag zijn (ongeveer 4% van de aanvoerwaarde), scoort België eerder laag op dit criterium omdat de kosten niet (direct) bij de visserijsector in rekening worden gebracht. Bovendien zou volgens de auteurs een deel van de winst die gemaakt wordt door de visserijsector terug naar de overheid moeten vloeien (bovenop de winst- en inkomstenbelasting die voor alle sectoren geldt), omdat de winst gemaakt wordt met behulp van een gemeenschappelijke hulpbron (de visbestanden). Omdat dit niet het geval is scoort België laag op dit criterium. Op dit criterium scoren overigens alle landen in de studie laag, wat er volgens de Rederscentrale op wijst dat de visie van de NEF niet veel steun geniet binnen de EU.

Voor het criterium 'transparantie' scoort het Belgische systeem eerder hoog. Elke wijziging inzake quotamaatregelen wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en wordt ook naar de reders zelf verstuurd via e-mail. De maatregelen beschrijven duidelijk de toewijzingsregels en -uitkomsten, maar omschrijven niet de doelstellingen of methodologie achter deze toewijzingen. Dit komt volgens de NEF doordat de toewijzingsbeslissingen door de Quotacommissie worden genomen op basis van een groot aantal factoren op discretionaire basis. (Nvdr: de NEF houdt hier blijkbaar geen rekening met het feit dat de Quotacommissie een adviseerend orgaan is.) De details van deze vergaderingen zijn niet publiekelijk beschikbaar. Vandaar dat de Belgische transparantie ten aanzien van het proces - die wel openbaar toegankelijk is - niet geheel bevredigend is.

De Quotacommissie komt ook aan bod bij het item 'objectiviteit', waarbij het adviesorgaan eerder hoog scoort. De commissie is namelijk samengesteld door reders van de verschillende vlootsegmenten om de gevarieerde doelen en bezorgdheden van de visserijsector te vertegenwoordigen. Er zijn echter geen vaste regels of procedures om tot beslissingen te komen. Daarom kan het adviesorgaan niet volledig als 'objectief' beschouwd worden en loopt men het risico dat beter vertegenwoordigde segmenten een betere verdeling van de quota zouden kunnen bekomen.

Tot slot scoort België eerder hoog op het criterium stakeholderparticipatie. Het is duidelijk dat de verschillende segmenten ruimschoots en eerlijk vertegenwoordigd zijn in de Quotacommissie. De auteurs doen de suggestie om ook andere belanghebbende zoals lokale gemeenschappen en milieugroepen te betrekken in besluitvorming over de vangstmogelijkheden.

De Rederscentrale vindt deze NEF analyse een kritische beoordeling van het Belgische systeem voor de verdeling van vangstrechten. Als we de scores van de andere EU-landen er bij nemen, kunnen we toch stellen dat België het nog niet zo slecht doet. Het blijft natuurlijk de vraag wat de waarde is van deze opinie. Zijn dit echt fundamentele doelstellingen aan de hand waarvan ieder stelsel van verdeling van vangstrechten kan worden geëvalueerd? De Rederscentrale zal opvolgen of en hoe dit werk eventueel zal gebruikt worden. Ondertussen wordt onder de Werkgroep Beleid van het Convenant verder gewerkt aan een eigen studie van het ideale quotumsysteem voor België.

Aandachtspunten van de Rederscentrale

In deze rubriek worden korte overzichten gegeven van de activiteiten van de Rederscentrale die niet of minder in aparte artikels aan bod komen. De leden/vennoten kunnen ten allen tijde het secretariaat contacteren als hierover meer informatie gewenst is.

Werkgroep kleinschalige professionele visserij

Op vrijdag 7 juli vond een vergadering plaats van de subwerkgroep kleinschalige professionele visserij in het Streekhuis Kust te Oostende. De Werkgroep heeft een werkdocument opgesteld om mogelijks een toepassingsgebied te vinden voor de kleinschalige beroepsvisserij. De Task Force onder het Convenant heeft dit werkdocument goedgekeurd.

Wat betreft de problematiek van de zeebaars, werd een duidelijke toelichting gegeven door het Departement Landbouw en Visserij over de steeds strengere, maatregelen voor zeebaars. Alternatieven ten aanzien van de beperkingen voor zeebaars dienen in volgende overlegmomenten onderzocht te worden.

De Werkgroep concludeert dat er nood is aan een toekomstvisie waar alle partijen in de sector achter staan. Bovendien dient de drempel verlaagd te worden om zo instroom te faciliteren. De Werkgroep zal een volledig nieuw Besluit van de Vlaamse Regering voor de kleinschalige professionele visserij opstellen. Het Koninklijk Besluit van 19/04/2014 met betrekking tot veiligheidsvoorwaarden dient eveneens aangepast te worden aan de specifieke kenmerken van de kleinschalige beroepsvisserij.

Resultaten kernwerkgroepen Noordzee 2050 van 12 juli

Op woensdag 12 juli werden de rapporten van de drie verschillende kernwerkgroepen opgericht door staatssecretaris van de Noordzee Philippe De Backer, voorgesteld. Doel van dit initiatief is tot een visie te komen dat het geheel aan relevante ontwikkelingen in de Belgische mariene wateren overschouwt voor de periode 2018-2050. De staatssecretaris geeft op deze bijeenkomst aan zeer tevreden te zijn over de geleverde input. Het beleid zal worden ontwikkeld op basis van de insteken die ter sprake kwamen in de werkgroepen. Iedereen kreeg de kans om mee te werken aan de langetermijnvisie. Ook werden de belangen van de visserijsector meegenomen in de eindrapporten van de werkgroepen. In samenwerking met ILVO, Departement LV, provincie West-Vlaanderen en de Vlaamse Visveiling werd op initiatief van de Rederscentrale een overkoepelend visiedocument opgesteld als input voor de eindverslagen. De staatssecretaris gaf nog mee dat België koploper is op vlak van ruimtelijke planning, wat door deze langetermijnvisie zeker nog versterkt wordt.

De volgende stap is het bundelen van de verslagen tot één document door het kabinet van de staatssecretaris, maar in samenspraak met vertegenwoordigers van de verschillende sectoren. Uiteraard moet ook rekening gehouden worden met het financiële aspect en dus de kostprijs om dergelijke langetermijnvisie te realiseren. Dit alles moet resulteren in een wetenschappelijk onderbouwd document,

wat op 20 december zal gepresenteerd worden tijdens een Noordzee conferentie.

Trace en Tracking

Op maandag 17 juli werd de laatste stuurgroep gehouden van het project Trace en Tracking. Dit project had tot doel het traceren van de visproducten van de aanlandingsplaats via de visveiling en verwerking naar de handel. Alle gegevens uit de database kunnen door de visveiling overgebracht worden naar de stakeholders stroomafwaarts in de keten (groothandel, verwerking, retail) om de consument in staat te stellen het product doorheen de keten te traceren. De Vereniging Vlaamse Visveilingen heeft hiervoor de nodige hard- en software geïmplementeerd. De pilootperiode is alvast vlot verlopen en een flexibele koppeling met externe partijen kan op termijn vlug tot stand komen. De rapportagemogelijkheden via software en een rondgang in de visveiling om de hardware te demonstreren werden voorzien. Tot slot werd de financiële eindafhandeling van het project voorgesteld.

Raad van Bestuur en Directiecomité Rederscentrale van 1 augustus

Tijdens de Raad van Bestuur en het voorafgaande Directiecomité werd dieper ingegaan op de aanlandingsverplichting. Op 31 mei werden gezamenlijke aanbevelingen van de lidstaatgroeperingen voor 2018 aan de Europese Commissie overgemaakt. Grote problemen worden pas verwacht in 2019. De Rederscentrale werkt mee aan een NSAC-advies hierover en een soortspecifieke aanpak voor de Noordwestelijke wateren in overleg tussen AC en lidstaten. Ook valt op dat het EMK initiatief van 30 mei op heel wat gehoor kon rekenen.

Over een ander actueel thema, de Brexit, werd bevestigd door Michel Barnier dat de EUFA (European Fisheries Alliance), waarvan de Rederscentrale lid is, wordt gecontacteerd indien over visserij wordt gesproken betreffende de Brexit. Hij heeft bevestigd dat de toegang van vissers in Britse Wateren niet zal losgekoppeld worden van de volledige toegang van het VK tot de bredere Europese economische markt. Michel Barnier verwacht dat visserij pas ter sprake komt in het tweede deel van 2018.

Voor wat betreft het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) zal de Rederscentrale driemaandelijks in dit informatieblad een overzicht publiceren van reeds goedgekeurde redersprojecten. Het volgende overzicht wordt voorzien in de maand september. De jongste maanden zien we toch een toename van het aantal goedgekeurde redersprojecten, wat de interesse bij collega reders om ook een dossier in te dienen doet toenemen. Ook heeft de Rederscentrale de officiële goedkeuring voor een collectief ondersteuningsproject van de overheid voor de

installatie van LED-verlichting ontvangen. Alle reders werden bij het ter perse gaan van dit informatieblad schriftelijk gecontacteerd voor de praktische en administratieve afwerking van dit project.

Quotacommissie van 3 augustus

Op de Quotacommissie van 3 augustus werden zoals gewoonlijk de stand der vangsten en visserij-inspanning overlopen, de quotaruilen met andere lidstaten kwamen

aan bod en er werden een aantal voorstellen tot aanpassing van de quotamaatregelen geadviseerd. Tevens vond een interessante discussie plaats over een consultatie georganiseerd door de Europese Commissie voor de visserijmogelijkheden van 2018. Hierover is meer te lezen in een apart artikel in dit informatieblad, getiteld 'Raadpleging vangstmogelijkheden 2018'.

SM/MV/JV ■

Aanvoer Sint-Jakobsschelpen VIIefg

In de maand juli werden in verschillende monsters Sint-Jakobsschelpen, genomen door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), een overschrijding vastgesteld van domoïnezuur. Dit een natuurlijk voorkomend toxine geproduceerd door bepaalde soorten algen dat Amnesic Shellfish Poisoning (ASP) bij de consument kan veroorzaken. Hierna volgen de huidige bepalingen omtrent het blokkeren van bepaalde visgebieden voor de aanvoer van Sint-Jakobsschelpen.

Op 13 juli werd het gebied VIIg geblokkeerd; deze zone is tot op heden nog steeds geblokkeerd. Op 26 juli werd er opnieuw een overschrijding vastgesteld, deze Sint-Jakobsschelpen waren afkomstig uit de visvakken 28 E3 en 30 E4. Bijgevolg werden de ICES-gebieden VIIe en VIIf bijkomend geblokkeerd.

Indien er toch aanvoer is uit de betrokken gebieden (VIIefg), dan zullen de tweekleppige weekdieren onder bewarend beslag worden geplaatst in de visveiling. Dit zal ook gebeuren met Sint-Jakobsschelpen waarvan de herkomst onbekend is. In beide gevallen zal er (per vaartuig) een monster worden genomen door het FAVV voor onderzoek op biotoxines. In afwachting van de resultaten, mogen de producten de visveiling niet verlaten. Indien het

monster gunstig is, zal de partij weekdieren worden vrijgegeven. Bij een ongunstig monster wordt de partij in beslag genomen.

Vrijgave van een gebied kan pas indien twee opeenvolgende monsternames van betrokken weekdieren uit dit vak gunstig zijn of na een periode van twee maanden indien er vanaf het eerste ongunstig monster geen verdere aanvoer meer gebeurt uit dit vak.

Er wordt eveneens gewezen op een correcte vermelding van de visgebieden in het logboek om misverstanden te voorkomen. Bij verdere vragen kan u steeds het secretariaat van de Rederscentrale contacteren.

CV ■

Aanvullende quotamaatregelen

Ingevolge quota-uitputting, is het voor Belgische vissersvaartuigen vanaf woensdag 23 augustus 2017 tot eind 2017 verboden te vissen op schol VIIhjk en makreel II, III, IV. Ook het aan boord houden, het overladen en het lossen

deze vissoorten, die na 22 augustus 2017 (00.00 uur) gevangen zijn in de respectievelijke gebieden, is verboden.

CV ■

Update Garnalenvergunning en Black Box Nederlandse Natura 2000-gebieden

Naar aanleiding van de nieuwe Nederlandse beschermingswet werd er door de Rederscentrale reeds via meerdere mails en een PO overleg Garnalen- en Kustvisserij gerapporteerd dat vaartuigen die garnalenvisserij uitoefenen in Nederlandse Natura 2000-gebieden een vergunning aan boord moeten hebben. Daarnaast is er eveneens de verplichting om bij activiteiten binnen de 3-mijlszone een Black Box aan boord te hebben.

Afgelopen maanden had de Rederscentrale meermaals contact met het Nederlandse ministerie voor Economische Zaken betreffende het verkrijgen van de garnalenvergunning. De Natuurbeschermingswet bepaalt dat voor een activiteit waarvan op voorhand niet kan worden uitgesloten dat er effecten op bepaalde beschermde natuurwaarden zullen plaatsvinden, slechts vergunning kan worden verleend indien uit een Passende Beoordeling blijkt dat geen significante effecten zullen optreden.

Ter verkrijging van de vergunning verwijst het Nederlandse ministerie naar de Nederlandse Visserijbond die dit dossier beheert en kan zorgdragen voor de juiste formaliteiten waaronder deze vereiste Passende Beoordeling. Voor de Nederlandse garnalenvissers werd reeds zo'n rapport opgesteld. Het opstellen van een compleet nieuwe Passende Beoordeling voor de Belgische garnalenvissers, zou in dit opzicht omslachtig zijn. Een aanvulling op de eerder door de Nederlandse Visserijbond aangeleverde Passende

Beoordeling, is bijgevolg het meest evidente traject.

De Rederscentrale zal bijgevolg voor de rederijen die via de rondvraag hebben laten weten dat ze de garnalenvergunning wensen te verkrijgen, contact opnemen met de Nederlandse Visserijbond om via hun ervaring en ondersteuning de vergunning aan te vragen.

Wat betreft de Black Box heeft de Rederscentrale op 15 april een projectvoorstel ingediend bij de Vlaamse overheid met oog op een mogelijke subsidie voor de aankoop van deze Black Box. Tot op heden werd nog geen concreet antwoord hieromtrent ontvangen.

Voor verdere vragen kan het secretariaat van de Rederscentrale gecontacteerd worden.

JV ■

Aanvoer & besomming

Belgische vaartuigen in Belgische havens

Juli 2017

	Gewicht (kg)	Waarde (€)	G.P. (€/kg)
Stedelijke vismijn Nieuwpoort	17.199	107.927	6,28
Vlaamse Visveiling	1.011.900	4.733.619	4,68
TOTAAL	1.029.099	4.841.546	4,70

Quotaruiten 2017

België krijgt van Spanje
2 ton roggen VIIa-c,e-k

Spanje krijgt van België
4 ton schelvis Vb, Vla

Stand der vangsten

	VISBESTAND ¹		QUOTUM 2017	AANVOER	%
Kabeljauw	Ila(EU);IIla(≠SK,≠KT);IV		1.469	172,81	11,76
	VIIa		5	Gesloten	Gesloten
	VIIbc;VIIe-k;VIII;IX;X		110	71,20	64,81
	VIIId		96	16,24	16,84
	Totaal		1.681	265,24	15,78
Schelvis	Ila(EU);IV		235	8,05	3,43
	Vb,Vla(EU+IW)		1	0	0,00
	Vb,Vla(EU+IW)		1	0	0,00
	VIIb-k,VIII,IX,X		107	91,07	84,93
	VIIa		45	4,12	9,14
	Totaal		390	103,24	26,49
Zwarte koolvis	Ila(EU);IIla;IIIbc(EU);IV		35	7,84	22,40
	VII,VIII,IX,X		6	0,53	8,83
	Vb(Faeröer)		56	0	0,00
	Totaal		97	8,37	8,63
Witte koolvis	VII		378	17,17	4,54
Leng	IV(EU)		28	1,66	5,83
	V(EU+IW)		9	0	0,00
	VI,VII,VIII,IX,X,XII,XIV(EUIW)		60	17,16	28,73
	Totaal		97	18,82	19,36
Wijting	Ila(EU);IV		200	29,14	14,57
	VIIa		2	0,95	59,34
	VIIb-k		418	186,07	44,53
	VIII		10	0,31	3,10
	Totaal		629	216,47	34,39
Schol	Ila(EU);IIla(≠SK,≠KT);IV		8.409	2.348,86	27,93
	VIIa		90	62,90	69,89
	VIIde		2.131	1.310,09	61,48
	VIIIfg		190	142,19	74,83
	VIIhjk		9	8,55	92,93
	VIII,IX,X		5	0,60	12,00
	Totaal		10.834	3.873,19	35,75
Tong	II,IV(EU)		1.494	291,82	19,53
	VIIa		13	7,47	57,46
	VIIId		889	471,28	53,01
	VIIe		43	22,40	52,05
	VIIIfg		567	408,62	72,05
	VIIhjk		94	31,78	33,71
	VIIIab		268	221,33	82,60
	Totaal		3.369	1.454,70	43,18

¹ EU=EU-wateren; IW=internationale wateren; NW=Noorse wateren; SK=Skagerrak; KT=Kattegat

	VISBESTAND ¹	QUOTUM 2017	AANVOER	%	
Tarbot en griet	Ila,IV(EU)	428	205,01	47,93	
Rog	Ila,IV(EU)	258	84,31	32,68	
	Vlab,VIIa-c,VIIe-k(EU)	796	595,77	74,85	
	VIIId(EU)	129	90,55	69,95	
	VIII,IX(EU)	8	2,04	25,50	
	Totaal	1.191	772,67	64,86	
Golfrog	VIIe	15	Gesloten	Gesloten	
	VIIId(EU)	2	Gesloten	Gesloten	
	Totaal	17	Gesloten	Gesloten	
Schar en bot	Ila,IV(EU)	503	189,84	37,74	
Tongschar en witje	Ila,IV(EU)	596	98,60	16,54	
Roodbaars	Vb(Faeroer)	3	0	0,00	
Makreel	Ila(EU);IIIa;IIIbc(EU);IV	104	100,75	97,06	
	Vb(EU+IW);VI,VII,VIIIabde	70	7,09	10,13	
	Totaal	174	107,84	62,05	
Sprot	Ila,IV(EU)	1.794	0,02	0,00	
	VIIId	1	0	0,00	
	Totaal	1.795	0,02	0,00	
Horsmakreel	IVbc,VIIId(EU)	96	42,52	44,29	
	Ila,IVa(EU);VI,VII(≠d),VIII;Vb	6	0,33	5,45	
	Totaal	102	42,85	41,99	
Heek	Ila,IV(EU)	62	13,61	22,10	
	Vb(EU+IW);VI,VII;XII,XIV(IW)	376	35,02	9,32	
	VIIIabde	22	4,26	19,39	
	Totaal	459	52,89	11,51	
Zeeduivel	Ila,IV(EU)	357	41,31	11,56	
	VI;Vb(EU+IW);XII,XIV(IW)	55	0	0,00	
	VII	2.124	936,80	44,11	
	VIIIabde	341	168,66	49,51	
	Totaal	2.877	1.146,77	39,87	
Schartong	Ila,IV(EU)	12	0	0,00	
	VII	466	201,31	43,16	
	VIIIabde	17	12,79	73,23	
	Totaal	496	214,10	43,18	
Langoustine	Ila,IV(EU)	1.401	635,47	45,34	
	VII	18	0,90	5,12	
	VIIIabde	5	0,14	2,77	
	Totaal	1.424	636,51	44,70	
Haring	IVc,VIIId(≠Blackwater-bestand)	62	6,10	9,89	

De Bewuste Visweek vs duurzaam gevangen Vlaamse vis

Jaarlijks organiseren Aquaculture Stewardship Council (ASC), de Marine Stewardship Council (MSC) en het Wereld Natuur Fonds (WWF) de Bewuste Visweek. Via dit initiatief wordt de consument overtuigd om enkel en alleen vis te kopen van het MSC-keurmerk indien het gaat om wilde vis en het ASC-keurmerk voor gekweekte vis. De Rederscentrale wenst de initiatiefnemers van dit evenement voor te zijn en roept op om te kiezen voor verse duurzame vis, aangeland door onze eigen vissers.

De Bewuste Visweek

De organisatoren van de Bewuste Visweek, die dit jaar doorgaat van 25 september tot 1 oktober 2017, beroepen zich op de kracht van een duurzaamheidslabel en trachten zo de handel en consument te overtuigen om louter vis aan te kopen van de ASC en MSC-keurmerken. Tijdens de Bewuste Visweek worden tal van events georganiseerd, zoals bijvoorbeeld informatiestanden in bedrijfs- of schoolrestaurants met de boodschap om te kiezen voor duurzame vis.

Niet enkel de consument wordt benaderd door ASC, MSC en WWF, maar ook de retail wordt overstelpt met verhalen over duurzame visserij en verantwoorde visweek. Voor de verse vis gevangen door onze eigen vissers wordt hier geen propaganda gemaakt, integendeel: één van de grote eyecatchers van deze campagne is de boodschap dat wereldwijd het overgrote deel van de visbestanden onder druk staat. Het gaat er natuurlijk over hoe de consument en retailers worden benaderd, want in deze campagne wordt onze Belgische visserijsector serieus tekort gedaan. Als we kijken naar de eigen visgronden stellen we vast dat het bijvoorbeeld in de eigen Noordzee enorm goed gaat met de visbestanden. Hierover werd vorige maand ook uitgebreid gerapporteerd in de kranten De Standaard, De Morgen en via het Vlaams Infocentrum voor Land- en Tuinbouw (VILT). Ook houdt de Belgische visserijsector zich zeer strikt aan de toegekende TAC en quota, die door Europa zijn opgelegd met het oog op een Maximale Duurzame Opbrengst tegen 2020 en dus geen overbevissing of visserijactiviteiten in visgronden die onder druk staan tolereren.

Op zich is de Rederscentrale helemaal geen tegenstander van de MSC of ASC labels, maar de vraag blijft of het wel toepasbaar is voor de kleine wijdverspreide en gevarieerde Vlaamse visserij. Alle analyses daaromtrent duiden op een moeilijk en kostelijk parcours, niet omdat de duurzaamheid moeilijk is aan te tonen, maar omdat de Vlaamse visserijen moeilijk te kaderen zijn in het principe van één bepaalde manier van vissen, in één bepaald gebied op één bepaalde vissoort. De Rederscentrale betreurt wel dat sommige supermarktketens, zonder kennis van zaken hierover, nog enkel visproducten met bepaalde labels in de rekken willen.

Duurzaamheidsevolutie Belgische visserijsector

Het is spijtig dat campagnes zoals de Bewuste Visweek, onder leiding en met gigantische budgetten van ngo's zoals WWF, de huidige visserijsector op een vertekende wijze weerspiegelen wat de markttoegang kan bemoeilijken. Zoals reeds aangegeven zijn heel wat signalen erg positief; de visbestanden liggen in een stijgende lijn, en daarnaast zien we ook dat jaar na jaar op een veel duurzame manier

aan visserij wordt gedaan. Als we kijken naar de evolutie van het brandstofverbruik aan boord, toch een belangrijke parameter van duurzaamheid, werden heel wat inspanningen gedaan om het verbruik te beperken: er werden nieuwe motoren geplaatst, de keerkoppeling werd aangepast door het aanbrengen van een grotere schroef en straalbuis. Daarnaast werden de netten ook voorzien van grotere mazen (spaan 36) wat allemaal een positieve invloed had op het gasolieverbruik. Ook de installatie van de econometer leidde tot een bewustwording van zowel reder als bemanning van het brandstofverbruik. Snel werd duidelijk dat bij het stomen één tot anderhalve knoop trager varen een brandstofverbruik van zo'n 40% kan teweegbrengen. Bij het vissen werd na de aanpassingen en door iets minder snel te vissen (0,2 tot 0,3 knopen trager) een brandstofverbruik van 25% bekomen. Een groot deel van de vloot vist momenteel met de Sumwing, waarbij de stalen buis van de boomkor is vervangen door een zwevende vleugel. Door het hydrodynamische kenmerk van de Sumwing is het contact van de taster met de zeebodem zeer beperkt. De penetratiediepte bedraagt slechts 0,24 cm ten opzichte van 2,3 cm voor de traditionele boomkor. In de garnaalvisserij wordt door quasi de volledige kustvloot gevist met de duurzame innovatieve vistuigen die beantwoorden aan de criteria van rolsloffen en zeeflap waardoor zelfs toegang kan bekomen worden in bepaalde Natura 2000-gebieden.

Uit het Europese Benthis project, waarbij de impact van visserij op het zeebodemeecosysteem werd onderzocht, blijkt duidelijk dat de boomkorvisserij een enorme evolutie heeft ondergaan gezien de vele aanpassingen (zoals de Sumwing en rolsloffen). De beviste oppervlakte blijkt minimaal waardoor de foodprint enorm goed meevalt. Er kan dus geconcludeerd worden dat die zeer negatieve reputatie die de boomkor reeds jarenlang met zich meedraagt, niet langer te verdedigen is. Andere vistechnieken, zoals Flyshoot visserij (die voor bepaalde ICES gebieden wel een MSC certificaat bezit) scoren dan wel iets beter op vlak van penetratie van de bodem, maar bevissen een veel grotere oppervlakte waardoor de foodprint hoger is.

Markterkenning op basis van de VALDUVIS-tool

De visserijsector staat dus niet stil. Naast de introductie van milieuvriendelijke vistechnieken – waarop permanent wordt ingezet – wordt in Vlaanderen ook gewerkt aan een instrument dat de markterkenning van onze eigen Vlaamse visproducten moet versterken.

Via het project MaViTrans werken Rederscentrale en ILVO aan een markterkenning op maat van de Belgische visserijsector. MaViTrans vloeit rechtstreeks voort uit de ondertekening van het Convenant ter bevordering van een duurzame

Vlaamse visserijsector. De VALDUVIS-tool wordt beschouwd als het instrument dat de verduurzaming van de Vlaamse visserijsector, zoals beschreven in Vistraject, meetbaar maakt.

Om deze duurzame ontwikkeling, gekoppeld aan een markterkenning, mogelijk te maken worden vaartuigen gestimuleerd om deel te nemen aan wetenschappelijk onderbouwde verbetertrajecten waarin door ILVO vaartuig specifieke duurzaamheidsadviezen uitgewerkt worden in samenspraak met de reder. Deze adviezen zijn gebaseerd op de kennis en ervaring die werd opgebouwd in voorgaande VALDUVIS-projecten en op nieuwe inzichten die

ontstaan zijn uit de gesprekken tussen onderzoekers en reders. Wanneer een reder zich vrijwillig engageert om de duurzaamheid van zijn vaartuig te verbeteren en hij aan een aantal bepalingen voldoet, krijgt zijn vaartuig een duurzaamheidserkenning ('vaartuig in verbetertraject'). Op dit moment werd ons gemeld dat het projectvoorstel positief is geadviseerd door het beoordelingscomité, maar de officiële notificatie voor steunverlening werd nog niet ontvangen. De Rederscentrale hoopt hierover snel positief nieuws te ontvangen zodat alles in het werk kan gesteld worden om de markttoepassing in het voorjaar van 2018 te lanceren.

SM ■

Productie- en Marketingplan 2017

Het Productie- en Marketingplan 2017 werd in april goedgekeurd door de Vlaamse overheid. Dit document dient op vraag van de Europese Commissie jaarlijks te worden opgemaakt om tegemoet te komen aan de Verordening (EG) 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten. Na zes maanden volgt een tussentijdse evaluatie van de activiteiten die zijn opgenomen in dit plan.

In de gemeenschappelijke marktordening (GMO) krijgen producentenorganisaties (PO) een centrale rol toebedeeld voor het bereiken van de doelstellingen van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Het Productie- en Marketingplan (PMP) van de Rederscentrale voor het jaar 2017 bevat een strategie, acties en controlemogelijkheden ten einde te streven naar deze doelstellingen.

In het PMP 2017 document van de Rederscentrale is er aandacht voor het productieprogramma, waarbij de Quotacommissie, de planning van de productie op jaarbasis en het beheer van de visserijmogelijkheden een centrale rol spelen. Verder komt de afzetstrategie aan bod waarbij markteisen, nieuwe afzetmogelijkheden en andere commerciële mogelijkheden geïdentificeerd worden.

Het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) en het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector voorzien financiering aan de producentenorganisaties op basis van zeven substantiële onderdelen, die onderstaand worden uiteengezet.

Opmaak, uitvoering en rapportering PMP

Jaarlijks dient de Rederscentrale een Productie- en Marketingplan uit te werken tegen uiterlijk acht weken voor het jaareinde. Het PMP 2017 werd begin november 2016 ingediend bij de Vlaamse overheid. Uiteindelijk werd tijdens de maand april 2017 goedkeuring ontvangen. Om aanspraak te kunnen maken op de voorziene middelen is er ook de verplichting om een overzicht van de gerealiseerde projecten en activiteiten uit te werken. Op basis van dit document evalueert de Vlaamse overheid de verrichte activiteiten en wordt hieraan de nodige financiering gekoppeld.

Quotacommissie

De Quotacommissie komt maandelijks bijeen en formuleert advies over eventuele aanpassingen van de maatregelen op basis van de stand der vangsten, de stand der visserij-inspanning en de uitgevoerde en geplande ruilen. Ook met

de evoluties in de uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) wordt rekening gehouden. De aanvoer wordt zodoende gestuurd door het aanpassen van de vangstrechtentoe wijzing op basis van kW of per dagplafond op zeereisbasis. De Quotacommissie houdt verder ook rekening met de marktsituatie, met een positieve impact op de prijsvorming als doelstelling.

Gedurende 2017 werden reeds maatregelen genomen inzake het vermijden van vervroegde sluiting van bepaalde visgebieden, door een optimale spreiding over het volledige kalenderjaar in de verschillende visgebieden. Voor rog werd een dagplafond ingevoerd in het Bristolkanaal en de Keltische Zee. Voor tarbot en griet in de Noordzee werd geanticipeerd door vanaf 1 februari reeds beperkende dagplafonds in te stellen. Tevens werd de minimum instandhoudingsreferentiemaat van tong gedurende de periode 11 maart tot 31 december 2017 opgetrokken tot 25 cm. Deze maatregel is geïnspireerd door het actieplan dat België diende voor te leggen bij de Europese Commissie om een evenwicht tussen de vangstmogelijkheden en de visserijcapaciteit van de Belgische zeevisserijvloot te bewerkstelligen.

EAPO

De Europese Associatie van Producentenorganisaties (EAPO) vertegenwoordigt 39 producentenorganisaties afkomstig uit tien EU lidstaten, met ongeveer tienduizend vissersvaartuigen van alle afmetingen, drie en een half miljoen ton aanlandingen en een eerste verkoopwaarde van drie miljard euro. EAPO werd in 1980 opgericht. Elke producentenorganisatie erkend door haar EU lidstaat kan een aanvraag indienen tot lidmaatschap van de associatie.

Doelstellingen van EAPO zijn het ondersteunen van de leden in het vervullen van hun rol als een producentenorganisatie om zo de doelstellingen van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) en de gemeenschappelijke Marktordening (GMO) te realiseren. Ook worden EAPO-leden geadviseerd met betrekking tot het opmaken van het Productie- en Marketingplan. Ook staat EAPO in voor het benaderen van relevante autoriteiten in de lidstaten, de Europese Ministerraad voor Visserij, het Europese Parlement en de Europese Commissie en het erkend worden door deze autoriteiten als de Europese vertegenwoordiging van de visserijsector. Twee belangrijke items waar EAPO momenteel zeer veel aandacht aan besteedt zijn de Brexit en de aanlandingsverplichting. Verder wordt via EAPO actief meegewerkt aan de invulling van de recent opgerichte Markten Adviesraad.

De Rederscentrale is binnen deze groepering tevens aangesteld als verantwoordelijke voor het secretariaatswerk.

Europese Adviesraden

De Rederscentrale zetelt in de 'Executive Committees' van zowel de Noordzee als de Noordwestelijke Wateren adviesraad. Tevens wordt actief meegewerkt in de verschillende werk- en focusgroepen van beide AC's. Sinds eind vorig jaar neemt de directeur van de Rederscentrale ook het voorzitterschap van de Noordwestelijke Wateren AC op zich. Ook is de Rederscentrale sinds 2014 lid van de Zuidwestelijke Wateren adviesraad, ter vertegenwoordiging van de boomkoractiviteit van Belgische vaartuigen in de golf van Biskaje.

Zowel visserijvertegenwoordigers als andere stakeholders zoals ngo's maken deel uit van deze adviesraden. In 2017 vormt vooral de aanlandingsverplichting een belangrijk thema binnen de AC's. Op basis van input van de adviesraden werden reeds in mei door de lidstaatsgroepen van de drie regio's waarin de Belgische vissersvloot actief is, de gezamenlijke aanbevelingen voor de toepassing van de aanlandingsplicht vanaf 2018, ingediend bij de Europese Commissie.

Convenant

Het maatschappelijk Convenant 2015 - 2020 staat voor verder duurzaam evolueren en de consument bedienen met verse vis die hoog scoort op het vlak van kwaliteit met respect voor biologische evenwichten in zee. De organisatie van het Convenant bestaat uit een Task Force, vier werkgroepen (Visserij, Beleid, Vernieuwing en Kust) en een klankbordgroep. De Task Force bepaalt de strategische lijnen op basis van het Vistraject, de werkgroepen staan in voor de concrete uitwerking en de klankbordgroep bestaat uit alle leden van de werkgroepen en andere belanghebbenden rond de Vlaamse visserijsector om de resultaten af te wegen aan de gestelde doelen en de evoluties in de realiteit.

In de maand juni ging in het provinciehuis Boeverbos de tweede Klankbordgroep van het Convenant 'Visserij Verduurzaamt' door. Gezien de langzame opstart van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV), waardoor tot op heden slechts een handvol visserijprojecten werden goedgekeurd, hebben de partners van het Convenant ervoor geopteerd om de mogelijkheden die het EFMZV kan bieden te belichten in plaats van in te zoomen op reeds gerealiseerde projecten. Het is de bedoeling om vanaf heden onder de koepel van het Convenant 'Visserij

Verduurzaamt' intensief in te zetten op projectwerking onder FIVA/EFMZV en het realiseren van de Vistraject-doelstellingen.

Markt en vermarkting

Om een maximale toegevoegde waarde van de Belgische quota te bekomen, streeft de Rederscentrale naar een optimale afzet in Belgische havens. Indien de PO of leden analyseren dat vermarkten in buitenlandse havens tot betere afzetmogelijkheden leidt, wordt dit ook door de PO opgevolgd. Tegelijkertijd wordt steeds, in samenwerking met de VLV (Vlaamse Visveiling), gezocht naar mogelijkheden om gelijkaardige marktmogelijkheden in België te creëren.

Wat betreft het commerciële luik wordt in samenwerking met de Vlaamse visveilingen aandacht besteed aan nieuwe in te voeren verkooptechnieken via het biedplatform. Ook wordt de mogelijkheid onderzocht om een extra veildag op donderdag te implementeren met als doelstelling de aanvoer van verse vis, voornamelijk schol in dit geval, nog optimaler te kunnen spreiden.

Streven naar behoud visgronden en voorbereiding EU onderhandelingen

Verscheidene visserijvertegenwoordigingen uit EU lidstaten, waaronder de Rederscentrale, maken zich zorgen over wat de gevolgen kunnen zijn van de Brexit. Visserijvertegenwoordigers van negen Europese lidstaten (België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Nederland, Polen, Spanje en Zweden) hebben zich sinds dit voorjaar officieel verenigd als EUFA, de European Fisheries Alliance. Deze alliantie heeft als doelstelling te verzekeren dat er bij de onderhandelingen en in het uiteindelijk akkoord rond het verlaten van de Europese Unie door het Verenigd Koninkrijk (VK), rekening wordt gehouden met de socio-economische realiteiten voor vissers en visserijgemeenschappen in gans Europa.

EUFA wijst erop dat, als het VK de toegang zou onttrekken aan niet Britse vissersvaartuigen, een alternatief zal moeten worden gevonden voor gemiddeld 30% van de vangsten en voor sommige leden gaat dit tot 60%. Voor de Belgische visserij was dit in 2015, 47% van de vangsten en 51% van de totale jaaromzet in euro. In gans Europa zou dit kunnen leiden tot een verlies van meer dan 6.000 voltijdse jobs in de visserijsector en aanverwante bedrijven.

Aan de hand van een maandelijkse rubriek in dit informatieblad, worden de leden van de Rederscentrale en andere visserij stakeholders steeds geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen in verband met de Brexit, die toch tot heel wat onzekerheid leidt. Het behoud van visgronden in het VK is voor de Belgische visserij per slot van rekening van levensbelang.

Administratieve verplichtingen bemanningsleden

De Rederscentrale werd gevraagd door de scheepvaartpolitie om haar leden erop te wijzen welke documenten de bemanningsleden moeten kunnen voorleggen aan boord van vissersvaartuigen.

Naast de verplichte en tijdige Dimona-aangifte en de geldige bemanningscertificaten aan boord, zijn er ook nog andere documenten waarop de scheepvaartpolitie controle kan uitoefenen. Zoals eerder reeds aangegeven, dient iedere visser medisch gekeurd te zijn door een erkende medische organisatie. Voor leden die bijdragen aan het Zeevissersfonds is Provikmo hiervoor aangewezen. Enkel de kosten gemaakt bij Provikmo worden door het Zeevissersfonds terugbetaald. Na de controle wordt een medisch attest afgeleverd aan de betrokken visser. Een kopie dient afgegeven te worden aan het Sociaal secretariaat Besox, om toe te voegen aan het datasysteem, zodat een geldige Dimona door de schipper of de reder kan gebeuren. Het originele exemplaar dient de visser bij zich te hebben wanneer hij op zee is. Het is aangeraden tijdig een afspraak te maken bij een erkend medisch orgaan om problemen te vermijden. Een lijst van erkende dokters en medische

organisaties in binnen- en buitenland, is terug te vinden op de website van FOD Mobiliteit.

Bij de start van de zeereis dient elke opvarende zijn origineel vaarbevoegdheidsbewijs op zak te hebben. Vervolgens moet de schipper het arbeidscontract ingevuld hebben voor aanvang van de zeereis. Ook dient ieder bemanningslid aan boord zijn originele identiteitskaart bij zich te hebben.

Het is de taak en verantwoordelijkheid van de schipper om bij zijn bemanningsleden te controleren of alle documenten aanwezig zijn bij de aanvang van de zeereis. Wanneer bij controle blijkt dat bepaalde documenten ontbreken, wordt zowel de schipper als de rederij geverbaliseerd.

MV ■

bvba **SNAUWAERT JOËL**

- ✓ MARINE CONSTRUCTIE EN REPARATIE
- ✓ ALLE SCHEEPSHERSTELLINGEN
- ✓ ONTWERPER + PRODUCTIE ECOROLL
 - Minder brandstofverbruik
 - Minder bodemberoering
 - Minder slijtage

Kotterstraat 93 - 8380 Zeebrugge
Gsm 0475 74 50 79
E-mail: joels@pandora.be

Ruimtelijke ordening op zee

Ruimtelijke ordening op zee is een item waar de Rederscentrale een continue aandacht voor heeft. Deze maand wordt er gerapporteerd over enkele windmolenparken in de Noordzee, de plannen om een kunstmatig rif te bouwen voor de Belgische kust ter hoogte van De Panne en een derde MCZ (Marine Conservation Zone) tranche.

Windmolenparken

Hornsea Project

Op donderdag 13 juli vond in de kantoren van het Departement Landbouw en Visserij te Oostende een meeting plaats met vertegenwoordigers van DONG Energy omtrent de stand van zaken van het Hornsea Project, een windmolengebied in de Noordzee. De bouw van Hornsea Project One, dat zich 120 km van de kust van Yorkshire bevindt, is reeds van start gegaan en zou eind 2019 af moeten zijn. In totaal worden over een oppervlakte van 407 km² 174 turbines geplaatst met een totaalcapaciteit van 1.2 GW. Tussen de turbines zal er minstens 924 m en maximum 1.953 m open ruimte zijn. Wat betreft de Belgische vloot is er voornamelijk activiteit van boomkorvaartuigen in het noordoosten van het gebied.

In september wordt er gestart met de werken op zee. Tijdens de opbouw zal het gebied vanaf januari 2018 tot eind 2019 gesloten worden voor alle visserijactiviteiten. Verschillende vertegenwoordigers uit de visserijsector opteerden voor fase-gebonden sluitingen, maar de projectontwikkelaars hebben vanwege veiligheidsredenen voor een volledige sluiting gekozen. De afbakening van het gebied zal aangegeven worden door boeien op zee. Gedurende de werken zal project gerelateerde informatie steeds gecommuniceerd worden met visserij-stakeholders via verschillende kanalen. Ook schippers op zee kunnen vlot communiceren met verantwoordelijken van het Hornsea Project. Zodra het windmolenpark operationeel is, wordt het gebied opnieuw opengesteld voor activiteiten waaronder visserij.

Hornsea Project Two heeft de officiële goedkeuring ontvangen om de werkzaamheden van start te laten gaan. In totaal zullen 300 turbines worden geplaatst met een totaalcapaciteit van 1.8 GW ongeveer 89 km van de kust van Yorkshire.

Daarnaast ontving de Rederscentrale eveneens een ver-

zoek om deel te nemen aan de openbare consultatie voor de plannen voor Hornsea Project Three. Het zogenaamde Preliminary Environmental Information Report (PEIR) is gefinaliseerd en betrokken stakeholders kunnen hun opmerkingen meegeven.

Dit derde windmolenpark, zal een oppervlakte van 696 km² behelzen met 342 turbines die een totale capaciteit van maximum 2.4 GW zullen produceren. Het windmolenpark zal zich 121 km ten noordoosten van de kust van Norfolk en 160 km ten oosten van de kust van Yorkshire bevinden. DONG energy zal het aanvraagformulier halverwege 2018 indienen en de werkzaamheden zullen wellicht in 2023 van start gaan.

Wat betreft Belgische activiteit, tonen voorlopige VMS analyses aan dat voornamelijk de Belgische boomkor in het gebied vist, maar ook de plankenvisserij is er aanwezig. Daarnaast overlapt Hornsea Project Three met de potentiële MCZ tranche 3 site Markham's Triangle die alsook Belgische activiteiten vertoont. De Rederscentrale zal via actuele VMS analyses en andere socio-economische data de belangen van Belgische vissers tijdens consultaties verdedigen.

Hollandse Kust (noord)

Het Nederlandse bedrijf Fugro voert een onderzoek naar de zeebodem uit voor de uitbouw van het geplande windenergiegebied Hollandse Kust (noord) in de Noordzee. Het windpark krijgt een capaciteit van 700 MW dat ongeveer 800.000 Nederlandse huishoudens van stroom zal kunnen voorzien. Het onderzoek bestaat uit geofysisch onderzoek en brengt de ligging van bestaande kabels, pijpleidingen, eventuele scheepswrakken en andere obstakels in kaart. Eerder deed Fugro vergelijkbare onderzoeken voor de windenergiegebieden Borssele en Hollandse Kust (zuid). Hollandse Kust (noord) is het laatste van de Nederlandse windenergiegebieden in de Noordzee dat wordt onderzocht in het kader van de huidige routekaart windenergie op zee.

Afbeelding 1: Hornsea Project in de Noordzee

Afbeelding 2: Windenergiegebied Hollandse Kust (noord)

Kunstmatig rif voor de Belgische kust

Voor de Belgische kust wordt binnenkort een kunstmatig rif aangelegd dat ervoor moet zorgen dat onze stranden niet meer wegspoelen bij stormweer. Het proefproject, genaamd Coastbusters, werd goedgekeurd door staatssecretaris voor de Noordzee Philippe De Backer en wordt uitgevoerd door baggeraars DEME, De Nul, textielfabrikant Sioen, milieuconsultant eCoast en onderzoekscentrum ILVO.

Van 1,2 tot 1,6 km voor de kust van De Panne gaan de partners een rif van 100 km² aanleggen, 2 tot 8 meter onder water. Nieuw is dat in het project enkel natuurlijk materiaal gebruikt wordt; meer bepaald riffen van zeewier, mosselen en schelpkokerwormen. Men wil onderzoeken of die organismen erin slagen om zand tegen te houden dat nu nog bij noodweer naar open zee wordt meegesleurd. Het is de bedoeling om het rif verder voor onze kust uit te bouwen tot enkele kilometers. Het testproject zal drie jaar lopen in een speciaal daarvoor bestemde zone in zee.

Het gaat om een gebied waar een groot deel van de kustvisserij activiteiten heeft en betekent dus opnieuw een mogelijke inkrimping van de visserijmogelijkheden voor een gedeelte van de Belgische vissersvloot. De Rederscentrale betreurt dat het als belangrijke stakeholder niet betrokken werd bij de uitwerking van dit project.

MCZ Tranche 3

In eerdere edities van dit informatieblad werd reeds gerapporteerd dat DEFRA (Department for Environment, Food & Rural Affairs) plannen heeft om een derde en finale MCZ tranche aan te wijzen om het netwerk te voltooien in de wateren rond Engeland en de kust van Noord-Ierland.

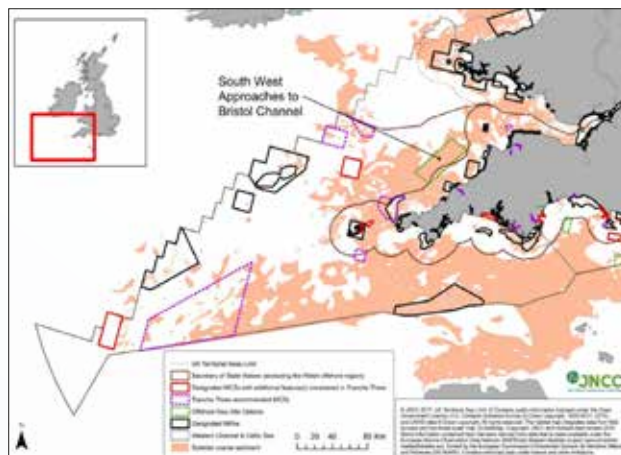
De aanwijzing van enkele van deze gebieden en potentiële maatregelen kunnen enorme socio-economische gevolgen hebben voor de Belgische visserijactiviteiten. Zodoende heeft de Rederscentrale proactief een nota opgesteld op basis van socio-economische gegevens zoals VMS data en aanvoer in waarde en gewicht om zo de belangen van Belgische vissers te verdedigen.

Drie gebieden die mogelijks worden opgenomen in de derde tranche vertonen een grote activiteit van Belgische vaartuigen. De Rederscentrale heeft een raadplegende vergadering verzocht om onze bezorgdheden te uiten en meer duidelijkheid te bekomen omtrent de plannen en mogelijke maatregelen met betrekking tot deze gebieden.

West of Lundy (South West Approaches to Bristol Channel)

Dit gebied, gelegen ten zuidwesten van het eiland Lundy en ten noorden van Cornwall, wordt als mogelijke MCZ beschouwd omwille van de enorme aanwezigheid van sub-totaal grof sediment. Dit gebied ligt voor een zeer groot deel buiten de 12-mijlszone en is van groot belang voor de Belgische boomkorvisserij.

De aanwijzing van West of Lundy als potentieel beschermd gebied werd door de Rederscentrale reeds als negatief gerapporteerd. Het Engels orgaan dat de MCZ-plannen

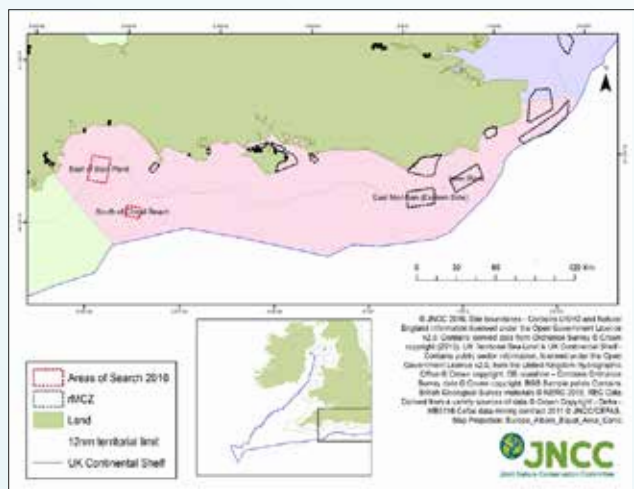
Afbeelding 3: South West Approaches to Bristol Channel

moet uitwerken, JNCC (Joint Nature Conservation Committee), heeft daarmee enigszins rekening gehouden. Het gebied, dat nu de naam South West Approaches to Bristol Channel draagt, is zowel in het noorden als in het zuiden ingeperkt. De site is eveneens verder weg van reeds bestaande MPA's (Marine Protected Areas) verschoven, maar het voorstel blijft precair voor de Belgische visserij.

East Meridian (Eastern Section) en Inner Bank

Deze potentiële MCZ's bevinden zich in het oostelijk deel van het Engels Kanaal (Vlild). East Meridian (Eastern Section) ligt ten zuiden van Beachy Head en heeft een oppervlakte van 407 km². Het gebied ligt deels buiten de 12-mijlszone en is van groot belang voor de Belgische boomkorvisserij. In 2016 werden er 472 VMS pings geregistreerd afkomstig van Belgische vaartuigen.

Inner Bank ligt ten zuiden van Dungeness Point en omvat een oppervlakte van 199 km². Deze site, die deels buiten de 12-mijlszone ligt, wordt eveneens sterk bevestigd door onze vloot. In 2016 werden 1.352 VMS pings geregistreerd afkomstig van Belgische vaartuigen. Het socio-economische belang van deze gebieden zal sterk benadrukt worden in de nota en tijdens raadplegende meetings.

Afbeelding 4: East Meridian (Eastern Section) en Inner Bank in het Engels Kanaal

ICES Visserijoverzichten

ICES heeft een nieuwe tool ontworpen: de Fisheries Overviews. Zowel voor de Noordzee als voor de Oostzee werden handige overzichten gepubliceerd van onder meer de vangsten, visserijmethoden en discards van de verschillende lidstaten, visserijbeheerplannen en de staat van de visstocks.

De Baltische Zee of Oostzee is uiteraard voor de Belgische visserijsector niet van toepassing. Maar daarnaast heeft ICES ook een visserijoverzicht ontworpen voor de grotere Noordzee, die bestaat uit ICES gebieden IVabc, VIIId, een gedeelte van de VIIe en ten slotte ook enkele subdivisies van het IIIa gebied.

De tool bevat een korte beschrijving van de verschillende nationale vloten in de Noordzee, inclusief hun commerciële en recreatieve vissersvloot. Ongeveer 6.600 vaartuigen zijn nog actief in de Noordzee. De totale aanlandingspieken werden behaald in de jaren 1970 met zo'n 4 miljoen ton, wat sindsdien is gereduceerd tot zo'n 2 miljoen ton op jaarbasis. Ook de totale visserij-inspanning is serieus gedaald, vooral sinds 2003 zien we een neerwaartse spiraal. De aanlandingen van pelagische vaartuigen bevatten grotere volumes dan de demersale aanlandingen. De pelagische visserij wordt voornamelijk bedreven via pelagische trawlers en zegenvisserij, waarbij haring en makreel zorgen voor het grootste volume. Voor de demersale visserij vormen zandspiering en schelvis het grootste deel van de aanlandingen, voornamelijk gevangen via borden- en zegenvisserij. De Belgische boomkorvisserij, voornamelijk gericht op tong en schol, behoort dus tot de minderheid.

Ook wordt een overzicht gepubliceerd van het aantal discards per soort visserij. Hier valt op dat de discards binnen de demersale visserij toch nog steeds hoger liggen dan binnen de pelagische visserij. Als we gaan kijken naar de ruimtelijke verspreiding van de soorten vistuigen, wordt duidelijk dat het Engels Kanaal voornamelijk gebruikt wordt voor passieve visserij, terwijl de boomkor veel meer wordt bedreven in de Noordzee met uitzondering van de minder diepe wateren in de zuidelijke Noordzee.

In het document wordt ook specifiek ingezoomd op de Belgische commerciële vloot, die volgens ICES nog uit 75 vaartuigen bestaat, zowel groter als kleiner dan 24 meter. In de praktijk ligt het aantal actieve vaartuigen iets lager, namelijk op 68 stuks. Een groot deel van de Belgische vangsten bestaat uit platvis, met tong als de dominante vissoort op vlak van omzet en pladijs op vlak van aanlanding in gewicht. Andere belangrijke vissoorten zijn tongschar, tarbot, zeeduivel, roggen, kabeljauw, garnaal en Sint-Jakobsschelpen.

Verder heeft ICES in dit overzicht een aantal scenario's ontwikkeld over de toestand van de visstocks. Bepaalde technische realisaties kunnen leiden tot een verbetering van het visbestand. Ook de biologische interacties tussen verschillende soorten (bijvoorbeeld predatie) kunnen een invloed hebben op de vispopulatie. Deze scenario's kunnen worden gehanteerd om na te gaan welke invloed een bepaalde beslissing van beleidsmakers kan hebben op een visstock. Tot slot staat ICES stil bij de impact van bodem verstorende visserijtechnieken in de verschillende delen van de Noordzee. Er wordt geconcludeerd dat de grootste fysieke versterking van de zeebodem plaatsvindt in het oostelijk deel van het Engels Kanaal, dicht bij de kust gelegen zones in het zuidoostelijk gedeelte van de Noordzee en in het centrale Skagerrak. In het westelijk gedeelte van het Engels Kanaal zien we daarentegen een verhoogde kans op bijvangst van beschermde of met uitsterven bedreigde vissoorten, die de goede status van bepaalde visbestanden kunnen hypothekeren.

De Fisheries Overviews zijn terug te vinden op de website van ICES. De directe link is <http://ices.dk/community/advisory-process/Pages/fisheries-overviews.aspx>.

Figuur1: de ICES gebieden die deel uitmaken van de zogenaamde Greater North Sea

Dienst Zeevisserij verhuist op 1 oktober 2017

Begin juli 2017 is bij het Departement Landbouw en Visserij een interne reorganisatie van start gegaan. Het vernieuwde departement bestaat nu uit vijf (in plaats van acht) afdelingen. Het Departement Landbouw en Visserij, geleid door secretaris-generaal Jules Van Liefferinge, mikt op nog meer efficiëntie. Daardoor vertrekt de Dienst Zeevisserij uit Oostende en wordt de afdeling opgesplitst in een deel beleidsondersteuning en een deel uitvoerende en controletaken, die respectievelijk in Brussel en Brugge worden gevestigd.

De herstructurering is vooral het gevolg van de impact van het Vlaams regeerakkoord op de administratie. De afbouw van de wedden- en werkingskredieten, maar vooral de natuurlijke afvloei en het niet kunnen vervangen van 62 medewerkers zetten het departement aan om een aantal werkmethodes aan te passen. Dit gaat onder meer over een andere aanpak van leiding geven, een wijziging in het personeelsbeleid en de keuze voor meer schaalgroottes.

De vijf nieuwe afdelingen zijn: (1) Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, (2) Afdeling Digitalisering en Organisatie, (3) Afdeling Inkomenssteun, (4) Afdeling Ondernemen en Ontwikkelen en (5) Afdeling Kennis, Kwaliteit en Visserij.

Daarnaast zijn drie afdelingshoofden belast met belangrijke projectopdrachten:

- Afdelingshoofd Stéphane Desmet zal tot 1 november 2017 (op pensioenstelling) de secretaris-generaal van het departement en het hoofd van het Betaalorgaan adviseren inzake IT;
- Afdelingshoofd Johan Heyman zal tot 1 mei 2018 instaan voor het kennismanagement over de zeevisserij en de aquacultuur, omdat ook deze dienst getroffen wordt met natuurlijke uitstroom en bijhorend gevaar voor kennisverlies;
- Afdelingshoofd Dirk Van Gijseghe zal een departementaal project trekken rond Onderzoek en Innovatie, dat vertrekt van volgende vraag: Hoe moet onderzoek en innovatie zich optimaal binden en zich verhouden tot het huidige Vlaams landbouwbeleid.

Ondertussen staan de eerste verhuisdozen bij de Dienst Zeevisserij al ingepakt. De Rederscentrale en de visserijsector in het algemeen betreuren het gebrek aan consultatie van de belanghebbenden. Het was dan ook geen verrassing dat er commotie is ontstaan bij de bekendmaking van de verhuisplannen. Ministers Tommelein en Schauvliege reageerden dat deze ongerustheid onnodig is en maakten duidelijk dat de Vlaamse regering blijft investeren in de visserij in Oostende. Zo wordt er bekrachtigd dat er 17 miljoen euro wordt geïnvesteerd in een nieuw gebouw voor de onderzoeksdiensten van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO). Als tweede argument wordt vermeld dat het aanspreekpunt voor advies over subsidiemogelijkheden in het kader van Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij gevestigd blijft in Oostende. Ten slotte plaatste minister Schauvliege een aantal voordelen van de verplaatsing naar Brugge naar voor: "De medewerkers landbouw kunnen in Brugge makkelijker inspringen bij hun visserijcollega's. Omgekeerd komen de visserijmedewerkers meer in

contact met de werkwijze binnen de Dienst Landbouw en meer bepaald met de administratieve voorsprong die ze daar hebben door de digitalisering. Bedoeling is om ook in de dossierbehandeling voor de visserijsector efficiëntiewinsten te boeken. Daarenboven is Brugge beter of alvast niet slechter bereikbaar voor woon-werkverkeer, en is de stad goed gesitueerd ten opzichte van de visserijsector en de havens van Nieuwpoort, Zeebrugge en Oostende." Vlaams minister Bart Tommelein vindt het heel belangrijk om een vlotte regionale dienstverlening te garanderen en affirmeerde dat er een loket in Oostende zal blijven waar vissers/reders terecht kunnen met hun vragen.

Ondertussen staat het inderdaad vast dat één van de huidige visserijambtenaren blijft werken vanuit Oostende. Vanaf 1 oktober 2017 neemt Martine Velghe haar intrek in het ILVO te Oostende. Meer informatie zoals de openingsuren van dit loket en voor welke zaken men daar terecht zal kunnen, volgt in de volgende editie van het informatieblad. Reders zullen deze informatie ook rechtstreeks ontvangen via een rondschrijven van de Dienst Zeevisserij.

Ondanks deze kleine tegemoetkoming, is het jammer dat er over het hoofd wordt gezien dat ongeacht de bindingen als primaire sectoren, het visserijbeleid en het landbouwbeleid ver uiteen liggen, wat wordt gereflecteerd in de aparte behandeling op Europees niveau. De visserij mag dan wel één van de kleinste economische sectoren in Vlaanderen zijn, een toegewijd en specifiek beleid en de uitvoering ervan zijn noodzakelijk en hebben de ondersteuning nodig van gespecialiseerde ambtenaren die van op één enkele locatie actief zijn. Logischerwijze bevindt dergelijke locatie zich dicht bij de activiteit zelf, dicht bij zee dus. De Rederscentrale trekt sterk in twijfel dat er een administratieve voorsprong is bij de landbouw tak, die nuttig kan zijn voor de visserij tak in de ambtenarij, gezien de verschillen tussen beide sectoren veel meer doorwegen dan de gelijkenissen. Wij hopen dat de herstructurering niet de teloorgang van de bestaande visserijervaring en -expertise bij de Vlaamse ambtenaren zal betekenen.

NIEUW ADRES DIENST ZEEVISSERIJ VANAF 1 OKTOBER 2017:

Departement Landbouw en Visserij
Vlaams Administratief Centrum
Koning Albert I-laan 1.2 bus 101
8200 BRUGGE

SOCIAAL SECRETARIAAT VOOR ONDERNEMERS

Besox verwerkt reeds 70 jaar de lonen van de Belgische Zeevisserij, en hiervoor hebben we 6 medewerkers die dagelijks ter beschikking staan: **Patricia, Christa, Vanessa, Katrien en Frederiek** in onze burelen in Knokke-Heist en **Karin** in onze burelen in Oostende.

CONTACT

PATRICIA DE BAENE : PATRICIA.DEBANE@BESOX.BE | 050 63 07 18

CHRISTA MEYSSEMAN : CHRISTA.MEYSSEMAN@BESOX.BE | 050 63 07 90

VANESSA BIL : VANESSA.BIL@BESOX.BE | 050 63 07 01

KATRIEN VAN DEN BRUAENE : KATRIEN.VAN.DEN.BRUANE@BESOX.BE | 050 63 07 23

FREDERIEK MOBOUCK : FREDERIEK.MOBOUCK@BESOX.BE | 050 63 07 93

KARIN PYFFEROEN : KARIN.PYFFEROEN@BESOX.BE | 059 44 70 25

BAYAUXLAAN 12 | 8300 KNOKE-HEIST

JACOBSENSTRAAT 7 | 8400 OOSTENDE

besox, bij ons zijn de extra's standaard

INDIEN U EEN OFFERTE WENST VOOR UW LOONADMINISTRATIE KAN U STEEDS VRIJBLIJVEND CONTACT OPNEMEN
MET ONZE COMMERCIELE VERANTWOORDELIJKE IN OOSTENDE VOOR EEN GESPREK OF EEN PRIJSOFFERTE:

HEIDI VANOOTEGHEM : HEIDI.VANOOTEGHEM@BESOX.BE | 0499 94 07 62

VLAAMSE VISVEILING nv
ZEEBRUGGE & OOSTENDE

3 maal per week het aanvoerpunt voor verse vis in Vlaanderen

Afdeling Zeebrugge

Noordzeestraat 201
8380 Zeebrugge

Tel: +32 50 55 99 33

Fax +32 50 54 50 18

Afdeling Oostende

Maritiemplein 1
8400 Oostende

Tel: +32 59 33 90 90

Fax +32 59 34 08 98

@: info@vlvis.be • Web: www.vlvis.be

Eerste jaarhelft gekenmerkt door lagere aanvoer en iets mindere visprijzen

AANVOER

Belgische vaartuigen voerden in juni in totaal 1.175 ton visserijproducten aan in Belgische havens. Dit is 5% minder dan in juni 2016. Hiervan werden 838 ton, d.i. 71%, aangevoerd in de vismijn van Zeebrugge (+6%), 317 ton of 27% in Oostende (-8%) en 20 ton of 2% visproducten in Nieuwpoort.

De totale hoeveelheid aangelande demersale vissoorten bedroeg 1.112 ton, wat goed is voor 95% van de totale aanvoer (+1%).

De aanvoer van schol kende een stijging tot 520 ton (+10%) en de aanvoer van tong daalde fel met 29% tot 169 ton. De aanvoer van kabeljauw steeg tot 54 ton en de aanvoer van garnaal nam met 56% toe tot 12 ton.

Resultaten eerste semester 2017

In de eerste jaarhelft van 2017 werden in de Belgische havens in totaal 8.244 ton visserijproducten aangevoerd door Belgische vaartuigen wat 10% lager is dan in de eerste zes maanden van 2016. De aanvoer van demersale soorten lag 8% lager. De meest opvallende cijfers hierbij zijn; voor de stijgers: de tarbotaanvoer van 177 ton (+21%), 146 ton schartong (+45%), 903 ton ponen (+18%), 321 ton zeeduivel (+36%), 554 ton rog (+3%) en 41 ton garnaal (+52%). Bij de dalers viel de daling van wijting op, namelijk 132 ton (-45%), kabeljauw 190 ton (-21%) en er werd ook minder schol aangevoerd 2.327 ton (-11%).

De aanvoer van tong verminderde in de eerste jaarhelft met 20% tot 1.074 ton, wat overeenkomt met 13% van de totale aanvoer en hiermee komt tong op de tweede plaats in de aanvoerlijst na schol.

AANVOERWAARDE

De totale aanvoerwaarde gerealiseerd door Belgische vaartuigen in Belgische havens, daalde met 4% tot 4,88 miljoen euro.

De besomming voor de demersale vissoorten bedroeg 4,56 miljoen euro, een afname met 6%, wat overeenkomt met 93% van de totale aanvoerwaarde.

De omzet van tong daalde met 18% tot 2,15 miljoen euro. Hiermee bedraagt het aandeel van tong in de totale besomming 44%. De aanvoerwaarde van schol steeg tot € 884.000 (+17%). Rog en kabeljauw brachten respectievelijk 5% en 27% meer op, nl. € 225.000 voor rog en € 139.000 voor kabeljauw.

De besomming van tarbot nam toe tot € 234.000 (+38%) en van garnaal tot € 166.000 (+108%). Verder noteren we een daling van de aanvoerwaarde van zeeduivel € 444.000 (-15%).

Resultaten eerste semester 2017

In de eerste 6 maanden van dit jaar bedroeg de totale besomming van Belgische vaartuigen in eigen havens 31,20 miljoen euro, een afname met 10% t.o.v. de eerste jaarhelft van 2016. De omzet aan demersale vissoorten daalde met 11% tot 27,45 miljoen euro en was goed voor 88% van de totale besomming. Bij de stijging van de aanvoerwaarde (deze waarde is de totaal gerealiseerde waarde in 2017) viel te noteren: tarbot - € 1.694.000 (+9%), griet - € 886.000 (+1%), schartong - € 283.000 (+55%), ponen - € 1.071.000 (+51%), rog - € 1.342.000 (+5%), zee-

Stijgers ↑			Dalers ↓		
Soort	Ton	%	Soort	Ton	%
Kabeljauw	54	+40%	Schelvis	10	-24%
Schol	520	+10%	Wijting	4	-57%
Tarbot	26	+38%	Steenbolk	8	-58%
Tongschar	46	+38%	Tong	169	-29%
Garnaal	12	+56%	Griet	8	-10%
Sint-Jacobsschelpen	14	+74%	Schartong	26	-9%
			Rog	84	-2%
			Ponen	21	-38%
			Zeeduivel	47	-13%
			Hondshaai	38	-23%
			Langoustines	1	-89%
			Inktvissen	21	-31%

Tabel 1: Evolutie aanvoer demersale vissoorten, schaal- en weekdieren t.o.v. dezelfde maand 2016

N.V. LEMAHIEU H.K.
Oude Vaartstraat 4 - 8730 Beernem
☎ (050) 25 04 80 - Fax (050) 78 19 68
info@lemahieu.eu - www.lemahieu.eu

**THERMO - ISOLERENDE VERPAKKING
IN EXPANDEERBAAR POLYSTYREEN VOOR:**

verse vis en viswaren
vers vlees en vleeswaren
groenten en fruit
zuivelproducten
diepvriesproducten
breekbare mechanische, elektrische of
precisie-instrumenten
het groeperen van borden potten en bekers in glas,
plastic of aardewerk (paletten)
pootbakjes voor horticuultuur en tuinbouw
isolatieplaten

**ALLE TOEPASSINGEN
IN EXPANDEERBAAR POLYSTYREEN**

Kaai 250A- Voorhavenlaan 84 - B 9000 Gent
Tel. +32 (0)9 255 58 00 - Fax +32 (0)9 251 69 84
e-mail: info@werkhuisen-ketels.be

**OFFICIEEL HOOFDVERDELER CUMMINS MARINE MOTOREN
SERVICE CENTER CUMMINS MARINE**

Plaatsen van dieselmotoren tot 3000 pk
Afbouwen van nieuwbouwschepen
Scheepslift tot 300 ton en 13 m breed
Alle scheepsherstellingen boven de waterlijn
Schroeven - Schroefassen - Roeren
Plaatsen van straalbuizen
Alle plaat- en laswerken
Alle draai- en freeswerken

VJ n.v.

Tel. 050 54 45 41
Fax 050 54 58 37

Scheepsherstelling
Afwerking nieuwbouwschepen
Metaalconstructie
Draai-, frees- en schaafwerk
Inox- en aluminiumconstructie
Verhuur telescopische kranen

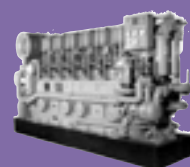
SDS n.v.

Tel. 050 54 51 78
Fax 050 55 03 67

Leveren, plaatsen en herstelling van:
alle dieselmotoren,
keerkoppelingen, pompen
en compressoren e.a.
ABC-dealer
DROOGDOK
Schroeven en schroefassen
Las- en leidingswerk

Bureel - Werkplaatsen:
Boomkorstraat 7/8 - 8380 ZEEBRUGGE
GSM 0477 41 20 93
24u/24u

duivel - € 3.118.000 (+30%) en garnaal € 469.000 (+73%). Tong met € 11.659.000 (-23%) haalde hiermee 37% van de totale omzet. Verder waren dalingen voor: kabeljauw - € 534.000 (-25%), schol - € 3.740.000 (-10%), tongschar - € 1.411.000 (-18%) en zeekat - € 1.268.000 (-26%).

PRIJZEN

De gemiddelde visprijs bedroeg in juni 4,15 euro/kg t.o.v. 4,14 euro/kg vorig jaar, een status quo. In de vismijn van Zeebrugge bedroeg de gemiddelde visprijs 3,99 euro/kg (-11%), in Oostende werd gemiddeld 4,42 euro/kg betaald (+27%). De visserijproducten in Nieuwpoort brachten gemiddeld 6,47 euro/kg op wat een daling van 15% is tegenover vorig jaar.

Voor de demersale vissoorten betaalde men gemiddeld 4,10 euro/kg, een daling met 1%. Voor kabeljauw werd 10% minder betaald: 2,58 euro/kg. De prijs voor schol ging met 6% omhoog tot 1,70 euro/kg. Per klasse 1-2-3-4 betaalde men respectievelijk volgende prijzen in euro/kg: 2,50 (-13%); 1,72 (-1%); 1,62 (+1%) en 1,60 (+14%).

Ter vergelijking, een overzicht van de gemiddelde scholprijzen van de laatste jaren voor de maand juni: in 2012 1,36 euro/kg; in 2013 1,28 euro/kg; in 2014 1,07 euro/kg; in 2015 1,47 euro/kg en in 2016 1,60 euro/kg. Voor onze economisch belangrijkste vissoort tong noteerde men een stijging, met 16% tot 12,73 euro/kg.

Resultaten eerste semester 2017

De gemiddelde visprijs bedroeg in het eerste semester 3,79 euro/kg, een daling t.o.v. vorig jaar met 1%. De gemiddelde prijs voor de demersale soorten daalde van 3,86 euro/kg vorig jaar tot 3,73 euro/kg nu. Toch werden stijgingen genoteerd voor een aantal belangrijke vissoorten. De gemiddelde prijs voor rog steeg met 3% tot 2,42 euro/kg. De prijs voor zeeduivel bedroeg 9,72 euro/kg (-4%). Tarbot noteerde een mindere prijs 9,56 euro/kg (-10%), griet daarentegen noteerde een betere prijs, 7,24 euro/kg (+5%). De gemiddelde garnalprijs steeg tot 11,34 euro/kg (+14%). De prijzen van de voornaamste doelsoorten vertoonden een bijna stagnering. De gemiddelde tongprijs daalde met 3% tot 10,86 euro/kg en ook de scholprijs bleef status quo op 1,61 euro/kg.

MV ■

Tong: Volgende prijzen in euro/kg werden bekomen per grootteklasse:			
Grootte Klasse	Juni 2016	Juni 2017	Evolutie
1	19,38	23,07	+19%
2	16,59	20,37	+23%
3	12,20	13,40	+10%
4	10,20	11,59	+14%
5	8,14	9,07	+11%
Totaal	10,94	12,73	+16%

Tabel 2

Stijgers ↑			Dalers ↓		
Soort	Euro/kg	%	Soort	Euro/kg	%
Schelvis	1,85	+14%	Kabeljauw	2,58	-10%
Wijting	1,56	+14%	Schar	0,73	-12%
Steenbolck	0,75	+14%	Tongschar	4,16	-2%
Schol	1,70	+6%	Zeeduivel	9,45	-2%
Tong	12,73	+16%	Langoustines	8,51	-16%
Griet	9,36	+18%	Pijlinktvis	6,06	-7%
Rog	2,66	+7%			
Ponen	1,25	+67%			
Hondshaai	0,49	+26%			
Zeekat	4,02	+33%			
Garnaal	13,66	+34%			

Tabel 3: Evolutie prijzen demersale vissoorten, schaal- en weekdieren t.o.v. zelfde maand 2016

Vergelijkende zeevisserijstatistiek

Juni 2016-2017

		06/2016			06/2017		
		KG	EURO	EURO/KG	KG	EURO	EURO/KG
Demersaal	SCHELVIS	13.763	22.357	1,62	10.425	19.328	1,85
	KABELJAUW	38.563	110.027	2,85	54.096	139.494	2,58
	KOOLVIS	469	704	1,50	887	1.126	1,27
	WIJTING	9.000	12.315	1,37	3.858	6.025	1,56
	POLLAK	2.842	9.983	3,51	1.366	4.624	3,39
	LENG	1.367	3.745	2,74	1.056	2.571	2,43
	TORSK	24	14	0,58			
	HEEK	9.069	16.929	1,87	10.155	20.675	2,04
	STEENBOLK	8.312	5.515	0,66	3.801	2.834	0,75
	SCHOL	471.569	753.734	1,60	519.805	883.928	1,70
	BOT	20.715	11.816	0,57	8.340	6.421	0,77
	SCHAR	12.855	10.739	0,84	9.902	7.251	0,73
	TONG	238.805	2.612.595	10,94	168.647	2.146.198	12,73
	TARBOT	18.697	169.480	9,06	25.902	234.424	9,05
	GRIET	8.364	66.062	7,90	7.526	70.445	9,36
	TONGSCHAR	33.093	140.772	4,25	45.575	189.696	4,16
	SCHARRETONG	28.613	32.755	1,14	25.917	41.081	1,59
	HEILBOT	173	2.008	11,61	297	3.485	11,73
	HONDSTONG (WITJE)	5.816	12.137	2,09	4.454	8.513	1,91
	ROGGEN	44	105	2,40	114	270	2,37
	RODE POON	13.564	17.434	1,29	8.771	18.559	2,12
	GRAUWE POON	18.009	6.899	0,38	10.436	6.174	0,59
	ENGELSE POON	1.962	837	0,43	1.387	1.030	0,74
	ZEEWOLF	1.373	5.477	3,99	5.219	13.882	2,66
	ZEEDUIVEL	53.946	522.324	9,68	47.048	444.482	9,45
	KONGERAAL	1.895	3.090	1,63	1.027	1.679	1,64
	MUL	6.640	9.497	1,43	4.767	13.549	2,84
	ZEEBAARS	386	5.638	14,61	366	5.070	13,85
	HAAIEN ALG.	932	232	0,25	486	126	0,26
	ANDERE DEMERS.	713	1.228	1,72	384	441	1,15
	GROOTOOGROG	2.326	4.976	2,14	2.690	5.533	2,06
	STEKELROG	28.723	69.789	2,43	35.484	83.362	2,35
	BLONDE ROG	38.583	102.620	2,66	32.545	104.772	3,22
	ZANDROG	16.628	36.991	2,22	13.485	30.735	2,28
	GOLFROG	270	554	2,05	5	10	2,06
	ZANDTONG	2.023	16.250	8,03	1.260	10.965	8,70
	PIETERMAN	1.920	3.940	2,05	417	976	2,34
	LIPVISSEN	31	18	0,59	4	1	0,20
	PALING				2	17	8,48
	ZONNEVIS	2.009	13.830	6,88	795	7.214	9,07
	ZWARTE ZEEBRASEM	67	99	1,48	4	4	0,97
	HONDSHAAI	49.366	19.338	0,39	38.016	18.562	0,49
	KATHAAI	1.506	1.126	0,75	4.974	2.998	0,60
	DUNLIPHARDER				6	8	1,26
	ATL. ZALM				2	30	15,00
	Subtotaal	1.165.025	4.835.976	4,15	1.111.703	4.558.565	4,10
Pelagisch	HORSMAKREEL	211	165	0,78	385	169	0,44
	MAKREEL	107	215	2,01	318	730	2,30
	GEEP				14	23	1,68
	Subtotaal	318	380	1,20	717	923	1,29
Schaaldieren	GARNAAL	8.468	86.588	10,23	12.167	166.190	13,66
	LANGOUST.(GEH.)	6.656	67.150	10,09	729	6.207	8,51
	LANGOUST.(ST.)	4.382	33.143	7,56	5.371	39.505	7,36
	NOORDZEEKRAB	2.301	1.357	0,59	2.024	1.156	0,57
	ZEEKREEFT	151	1.373	9,09	269	2.760	10,26
	ANDERE SCHAALD.	441	128	0,29	108	49	0,45
	KRABBPOTEN	4.858	9.381	1,93	4.611	11.706	2,54
	Subtotaal	27.257	199.120	7,31	25.279	227.573	9,00
Weekdieren	ST.JAKOBS-SCH.	8.108	24.139	2,98	14.135	42.365	3,00
	PIJLINKTVISSEN	275	1.791	6,51	555	3.361	6,06
	ZEEKAT	9.836	29.869	3,04	8.405	33.778	4,02
	OCTOPUSSEN	20.650	19.712	0,95	12.262	9.049	0,74
	WULK	2.907	2.072	0,71	2.001	2.160	1,08
	Subtotaal	41.776	77.584	1,86	37.358	90.714	2,43
Totaal		1.234.376	5.113.060	4,14	1.175.057	4.877.775	4,15

Gecumuleerde vergelijkende zeevisserijstatistiek (2016-2017)

		JAN-JUN 2016			JAN-JUN 2017		
		KG	EURO	EURO/KG	KG	EURO	EURO/KG
Demersaal	SCHELVIS	85.969	145.629	1,69	76.534	132.625	1,73
	KABELJAUW	240.911	714.008	2,96	189.800	534.147	2,81
	KOOLVIS	2.476	3.821	1,54	6.215	7.411	1,19
	WIJTING	243.239	239.467	0,98	132.333	141.245	1,07
	POLLAK	33.076	107.042	3,24	16.732	61.201	3,66
	LENG	29.200	62.569	2,14	14.782	37.094	2,51
	TORSK	111	34	0,31	46	12	0,26
	HEEK	14.787	30.612	2,07	36.551	68.558	1,88
	STEENBOLK	236.270	149.172	0,63	214.419	140.372	0,65
	SCHOL	2.604.453	4.157.075	1,60	2.327.328	3.739.556	1,61
	BOT	155.760	101.770	0,65	83.826	67.383	0,80
	SCHAR	139.638	102.589	0,73	73.654	57.924	0,79
	TONG	1.348.288	15.134.512	11,22	1.073.595	11.659.661	10,86
	TARBOT	146.837	1.554.272	10,59	177.328	1.694.487	9,56
	GRIET	127.894	879.471	6,88	122.436	885.903	7,24
	TONGSCHAR	312.359	1.716.782	5,50	291.333	1.411.478	4,84
	SCHARRETONG	101.109	183.260	1,81	146.031	283.210	1,94
	HEILBOT	493	6.353	12,89	854	10.261	12,02
	HONDSTONG (WITJE)	54.510	103.108	1,89	50.063	79.105	1,58
	ROGGEN	10.504	22.772	2,17	412	845	2,05
	RODE POON	561.227	603.739	1,08	706.036	936.335	1,33
	GRAUWE POON	23.640	8.171	0,35	17.418	8.581	0,49
	ENGELSE POON	181.848	98.784	0,54	179.185	126.244	0,70
	ZEEWOLF	7.986	32.041	4,01	10.322	27.074	2,62
	ZEEUVEL	235.530	2.389.628	10,15	320.810	3.117.635	9,72
	KONGERAAL	26.396	29.959	1,13	26.974	30.810	1,14
	ROODBAARZEN	4	5	1,19			
	MUL	71.403	287.809	4,03	44.076	187.447	4,25
	ZEEBAARS	15.370	177.810	11,57	11.896	126.635	10,65
	KATHAAIACHTIGEN	162.465	113.203	0,70	40	40	1,00
	HAAIEN ALG.	2.923	1.243	0,43	4.401	2.344	0,53
	ANDERE DEMERS.	3.990	6.537	1,64	3.588	3.757	1,05
	GROOTOOGROG	18.832	36.022	1,91	17.769	32.799	1,85
	STEKELROG	240.954	523.864	2,17	201.303	455.928	2,26
	BLONDE ROG	216.560	569.820	2,63	245.806	662.153	2,69
	ZANDROG	52.620	117.937	2,24	64.449	134.357	2,08
	GOLFROG	882	2.101	2,38	23.814	55.971	2,35
	ZANDTONG	22.138	169.144	7,64	38.437	223.949	5,83
	PIETERMAN	8.892	45.586	5,13	8.370	41.785	4,99
	LIPVISSSEN	3.142	2.077	0,66	1.758	1.006	0,57
	PALING	3	27	9,04	5	41	8,18
	ZONNEVIS	9.818	65.735	6,70	8.290	60.080	7,25
	ZWARTE ZEEBRASEM	7.183	6.191	0,86	4.070	4.120	1,01
	HONDSHAAI	188.801	76.256	0,40	345.318	178.842	0,52
Demersaal	KATHAAI	20.660	21.009	1,02	33.081	18.582	0,56
	DUNLIPHARDER	23	51	2,20	23	42	1,83
	ATL. ZALM	2	12	5,84	19	262	13,78
	Subtotaal	7.971.176	30.799.080	3,86	7.351.530	27.449.296	3,73
Pelagisch	HORSMAKREEL	24.366	10.493	0,43	12.029	6.751	0,56
	HARING	14.737	6.037	0,41	3.710	1.602	0,43
	MAKREEL	22.057	31.837	1,44	5.047	9.214	1,83
	SPROT	45	64	1,43			
	GEEP				18	26	1,46
	SARDINE	414	916	2,21	107	254	2,37
	Subtotaal	61.619	49.347	0,80	20.911	17.847	0,85
Schaaldieren	GARNAAL	27.893	277.521	9,95	41.348	468.759	11,34
	LANGOUST.(GEH.)	38.892	321.797	8,27	37.823	288.367	7,62
	LANGOUST.(ST.)	13.004	108.193	8,32	13.902	114.584	8,24
	NOORDZEEKRAB	3.734	2.466	0,66	3.000	1.935	0,65
	ZEEKREEFT	515	5.086	9,88	803	9.163	11,41
	ANDERE SCHAALD.	3.009	1.111	0,37	2.546	1.723	0,68
	KRABBPOTEN	18.265	66.421	3,64	19.773	74.018	3,74
	Subtotaal	105.312	782.594	7,43	119.195	958.549	8,04
Weekdieren	ST.JAKOBS-SCH.	283.011	880.820	3,11	239.574	755.281	3,15
	PIJLINKTVISSEN	68.453	477.741	6,98	118.792	654.125	5,51
	ZEEKAT	580.662	1.716.926	2,96	297.680	1.268.813	4,26
	OCTOPUSSEN	33.136	35.526	1,07	60.860	50.503	0,83
	WULK	31.387	31.659	1,01	35.219	48.381	1,37
	STEUR				4	21	5,31
	Subtotaal	996.649	3.142.672	3,15	752.129	2.777.124	3,69
Totaal		9.134.756	34.773.693	3,81	8.243.765	31.202.817	3,79

CIJFERS VERSTREKT DOOR DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ - ZEEVISSERIJ

BNP PARIBAS FORTIS

Ketting & rubber bollen
Visserijbenodigdheden
Metaalconstructie
Herstelling en onderhoud

Zeebrugge (8380), Marcus Gerardsstraat 12 - Tel 050/54.48.33 - Fax 050/54.79.11

Zeebrugge (8380), Kotterstraat 42 - Tel 0473/65.02.37 - Fax 050/54.79.11

Oostende (8400), Ankerstraat 24 - Tel 0475/30.39.87 - Fax 050/54.79.11

PUBLICITEIT

Met dank aan onze adverteerders

p. 2 Vebatrans
p. 2 BMT Surveys
p. 2 Padmos
p. 4 VVC Equipment
p. 4 Stedelijke Vismijn Nieuwpoort
p. 6 Kramer machines
p. 6 OceanSat
p. 6 Marelec
p. 8 Bema
p. 8 Van Eygen brandstoffen
p. 8 Vanquathem-Lombaerts-Eggermont

p. 21 Joël Snauwaert mariene constructies
p. 26 Besox
p. 26 Vlaamse Visveiling Zeebrugge & Oostende
p. 28 Lemahieu verpakking
p. 28 Ketels werkhuisen
p. 28 Gardec
p. 32 BNP Paribas Fortis
p. 32 Aconstruct
achterblad 3 Zeevissersfonds-Previs
achterblad 4 Radio Holland